

Institutionen för socialvetenskap
Socionomprogrammet 210 hp

Robotens tidevarv

En kritisk diskursanalys om debatten kring automatisering i försörjningsstöd

Martin Hoffman

Socialt arbete och kunskapsutveckling

SOC63, VT-21

Examensarbete

Handledare: Johan Vamstad

Examinator: Anders Kassman

Abstract

The purpose of this bachelor's thesis is to examine how the Swedish media portray automation and robotization in subsistence allowance. In this study, 60 different articles from various Swedish newspapers are analyzed. The articles have been published between April 2017 and February 2021, a selection that represents how the discussions went after a new law was passed which allows automated decision support in the public sector.

The essay focuses on how robots, such as RPA, are constructed in the articles, which discourses can be discerned and which actors shape the discourses. The study's theoretical basis is a social constructionist- and discourse theory perspective that is used for analysis and interpretation of the empirical material. The chosen method is based on Fairclough's critical discourse analysis and his three-dimensional method. A quantitative content analysis is used as a complement to the qualitative starting point to quantify how often actors express themselves and about what they express and thereby contribute to a larger context.

By analyzing words, concepts, themes and content in general, five different discourses have been found regarding automation in subsistence allowance in Sweden. The study's results of analyzed empirical evidence show that the five dominant discourses of RPA in the articles, in order of magnitude from largest to least occurring, were Efficiency, Legality, Profession, Client interaction and Control. As the Efficiency discourse was by far the largest, according to social constructionism it can be seen as corresponding to social reality.

The majority of the actors who express themselves to the greatest extent and thereby shape discourses in the studied news articles are various types of managers in social services and the chairmen of municipal committees. The visibility of social workers working with subsistence allowance and developers of the RPA-algorithms are extremely limited, as are the users of subsistence allowance.

Title

The age of the robot - A critical discourse analysis of the debate around automation in subsistence allowance

Keywords

RPA, robot process automation, automation, critical discourse analysis, social constructivism, quantitative content analysis, media, newspaper articles, subsistence allowance.

Sammanfattning

Syftet med denna kandidatuppsats är att analysera hur svenska medier skildrar automatisering och robotisering inom biståndshandläggning. I denna studie analyseras 60 olika artiklar från olika svenska dagstidningar. Artiklarna har publicerats mellan april 2017 och februari 2021, ett urval som representerar hur diskussionerna gick efter den nya lag som tillåter automatiserade beslutsstöd i den offentliga sektorn.

Uppsatsen fokuserar på hur robotar, som RPA, konstrueras i artiklarna, vilka diskurser som kan urskiljas och vilka aktörer som formar diskurserna. Studiens teoretiska grund är ett socialkonstruktionistiskt- och diskursteoretiskt perspektiv som brukas för analys och tolkning av det empiriska materialet. Den valda metoden utgår från Faircloughs kritiska diskursanalys och hans tredimensionella metod. En kvantitativ innehållsanalys används som ett komplement till den kvalitativa utgångspunkten för att kvantifiera hur ofta aktörer uttalar sig och om vad de yttrar och därmed bidra till en större kontext.

Genom att analysera ord, koncept, teman och innehåll generellt, har det hittats fem olika diskurser rörande automatisering i försörjningsstöd i Sverige. Studiens resultat av analyserad empiri visar att de fem dominerande diskurserna av RPA i artiklarna, enligt storleksordning från störst till minst förekommande, var effektivisering, laglighet, profession, bemötande och kontroll. I och med att effektiviseringdiskursen överlägset var störst kan den enligt socialkonstruktionismen ses motsvara den sociala verkligheten.

Majoriteten av de aktörer som i störst utsträckning uttrycker sig och därav formar diskurser i de studerade artiklarna är olika typer av chefer inom socialtjänsten och ordföranden i nämnder. Handläggares och utvecklarens utrymme är synnerligen begränsat, likaså klienter och brukare av försörjningsstöd.

Titel

Robotens tidevarv - En kritisk diskursanalys om debatten kring automatisering i försörjningsstöd

Nyckelord

RPA, robot process automation, automatisering, kritisk diskursanalys, socialkonstruktivism, kvantitativ innehållsanalys, media, tidningsartiklar, försörjningsstöd.

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Problemformulering.....	6
1.2	Syfte.....	7
1.3	Frågeställningar	7
1.4	Avgränsningar.....	7
1.5	Relevans för socialt arbete.....	8
2	Bakgrund och begrepp	7
2.1	Ekonomiskt bistånd och handläggarens roll.....	9
2.2	Automatisering	9
2.3	RPA.....	10
2.4	Diskursbegreppet	10
3	Tidigare forskning	11
3.1	Litteraturinsamling	11
3.2.1	Forskning om media som påverkansfaktor i samhället	11
3.2.2	Kännedom och åsikter om RPA	12
3.2.3	Automatiseringens påverkan på det sociala arbetet.....	13
4	Teori	14
4.1	Kritisk diskursanalys som teori	14
4.2	Socialkonstruktionism	15
5	Metod och design	16
5.1	Kvalitativ och kvantitativ forskning.....	16
5.2	Kritisk diskursanalys och Faircloughs tredimensionella modell	17
5.3	Kvantitativ innehållsanalys.....	20
5.4	Urval och datainsamling	20
5.5	Tillvägagångssätt	21
5.6	Förförståelse	21
5.7	Etiska överväganden.....	22
5.8	Tillförlitlighet	22
5.9	Metoddiskussion	23

6	Resultat och analys	24
6.1	Diskurser - vad är det som sägs?	25
6.2	Vem är det som uttalar sig och formar diskurserna?	29
6.3	Den sociala praktiken och socialkonstruktionism	33
7	Diskussion	34
7.1	Resultatdiskussion	35
7.2	Framtida forskning och innebörd för socialt arbete.....	36
8	Slutsatser	37
9	Referenslista	38
10.1	Bilaga 1 - Använda artiklar	41
10.2	Bilaga 2 - Matris på uttalanden, diskurser och aktörer	43

1 Inledning

Beslutsfattande inom den offentliga sektorn i Sverige har börjat automatiseras när det gäller ärenden som påverkar medborgarna. Den pågående digitaliseringen förändrar olika aspekter av den offentliga sektorn och driver på en genomgripande förändring inom välfärden. I ett antal kommuner pågår ett arbete med att utveckla och automatisera handlägningsprocessen för ekonomiskt bistånd. Sveriges Kommuner och Regioner samordnar dessa utvecklingsprojekt, där kommuner som automatiserar processen för ekonomiskt bistånd delar med sig av sina erfarenheter och lärdomar (SKR, 2021).

Automatiserat beslutsfattande kan betyda flera olika saker. Det finns en variation kring hur mycket eller hur lite handlägningsprocessen är automatiserad. Beroende på design kan automatiserat beslutsfattande innebära att en robot genererar ett eller flera förslag som sedan väljs av handläggaren. Alternativt kan automatisering innebära att roboten självständigt fäller beslutet, men att detta beslut måste godkännas av en handläggare. Beslutsfattandet blir helt autonomt när roboten fäller beslut utan någon form av mänsklig inblandning. Det innebär att robotar, istället för handläggare, tar beslut. Ett välkänt exempel på detta är Trelleborgs kommun, där man har infört en "handläggrobot" för att fatta beslut om försörjningsstöd. Roboten utför ett liknande arbete som handläggarna inom socialtjänsten, det vill säga att den loggar in i olika system, genomför specifika justeringar och kontroller innan den tar beslut om en ansökan ska godkännas eller inte. Detta exemplifierar den senaste formen av digitalisering för att skapa "smarta" välfärdssystem (Denk et al, 2019).

Den mediala debatten har, i kölvattnet av denna förändring, inriktat sig på de konsekvenser automatiseringen medför både för socionomprofessionen och medborgaren när den används i arbetet med försörjningsstöd (Svensson, 2019). Genom nyhetsrapporteringen om Trelleborgprojektet fick automatiseringen av försörjningsstöd större uppmärksamhet. Eftersom medier har en så betydande makt (SOU 2006:21) när det gäller att forma diskurser, bestämde jag mig för att utforska de diskurser om automatisering som konstrueras i svenska tidningar, samt de aktörer som formar dem.

1.1 Problemformulering

Digitalisering i form av automatisering, med särskilt fokus på RPA, är relativt nytt och har därför inte studerats i samma omfattning som andra aspekter av digitalisering. Det finns flera studier som granskar hur socialt arbete och dess anställda porträtteras i media (Blomberg, 2004; Brunnberg, 2001), vilka kan ge insikter i hur allmänheten uppfattar socialt arbete och andra olika aspekter. Likaså finns det studier om hur RPA uppfattas av bland andra socialarbetare och handläggare (Svensson, 2019; Scaramuzzino, 2019; Denk et al, 2019). De studier som nämner hur RPA konstrueras i media tenderar dock att referera till endast en eller två artiklar. Trots sökningar har jag inte hittat övergripande studier som granskar hur RPA och åsikter kring fenomenet framställs i större omfattning. Därav finns det mot bakgrund av detta ett behov av en ökad förståelse för de diskurser som framträder i Svenska tidningar samt för de aktörer som

uttalar sig och är delaktiga i att forma opinionen kring automatiserat försörjningsstöd, vilket är uppsatsens fokusområde och empiriska relevans

1.2 Syfte

Syftet med studien är att undersöka hur automatisering inom försörjningsstöd framställs och skildras i svenska tidningsartiklar, vilka diskurser som kan urskiljas samt vilka aktörer som formar diskurserna.

1.3 Frågeställningar

1. Vilka diskurser kan man identifiera i svenska tidningsartiklar angående införandet av robotisering i försörjningsstöd?
2. Vilka aktörer är det som framför sin talan och formar dessa olika diskurser?

1.4 Avgränsningar

I denna uppsats är det diskurserna och aktörerna kring implementeringen av RPA som står i centrum. Fokus kommer att ligga på texter, definitioner och diskussionen om problemet. Mer tekniska förklaringar och åsikter angående RPA och ekonomiskt bistånd kommer inte vara huvudfokus, förutom den i kontext som nämns under inledningen, kapitlet om bakgrund och begrepp eller i kapitlet om tidigare forskning.

Inom det empiriska urvalet finns vissa begränsningar, eftersom det finns flera olika texter att utforska som behandlar moralen kring att implementera RPA generellt och frågan ifall vi närmar oss ett slags övervakningssamhälle. Uppsatsens syfte reflekterar inte ett behov av att ta dessa aspekter i beaktande. De aktörer som formar diskurserna är av stor betydelse för studiens syfte, men på grund av begränsat utrymme kommer uppsatsen endast sträva efter att beskriva dem översiktligt och koncist.

Studien kommer inte heller att genomföra en omfattande analys av diskussionerna kring hur socialt arbete eventuellt minskas till följd av det ökande fokuset på arbetsmarknadsåtgärder, även om dessa ämnen kan tas upp i vissa artiklar. En viktig distinktion att notera är att studien inte behandlar AI i sin helhet, utan snarare fokuserar på robotisering, det vill säga en algoritm som praktiskt förändrar hur handläggare arbetar med personer som ansöker om försörjningsstöd.

1.5 Relevans för socialt arbete

Att undersöka den mediala debatten kring automatisering inom försörjningsstöd kan vara viktigt för socialt arbete av flera skäl. Debatten kan ge insikter om hur automatisering påverkar socialarbetarnas yrkespraktik och hur deras roll förändras. Det kan dessutom vara viktigt att förstå vilka nya utmaningar och möjligheter som kan uppstå, då automatisering inom socialt arbete kan innebära komplexa etiska frågor. Att undersöka den mediala debatten och diskursordningen kan ge socialarbetare möjlighet att

synliggöra och diskutera dessa etiska överväganden, både inom professionen och tillsammans med allmänheten.

Media kan ha en stor påverkan på allmänhetens uppfattning om socialt arbete och välfärdsfrågor. Genom att analysera den mediala debatten kan socialarbetare få en bild av hur automatisering uppfattas och förstå de förutfattade meningar och förväntningar som kan finnas i samhället. Allmänhetens uppfattning om automatisering och dess konsekvenser kan påverka klienters syn på och förtroende för socialtjänsten, därav kan en medvetenhet om den mediala diskussionen vara relevant för att bemöta klienters oro och förväntningar.

Mediala diskurser kan forma och påverka politiska agendor samt därigenom påverka beslutsfattande och lagstiftning. Genom att analysera debatten kan man få större förutsättningar för att vara medveten om och delta i pågående policydiskussioner och lagstiftningsprocesser som rör socialt arbete. I det stora hela kan en analys av den mediala debatten om automatisering inom försörjningsstöd medföra en ökad förståelse för samhällsklimatet, möjliga förändringar inom yrkesutövningen och etiska överväganden som är relevanta för professioner som verkar inom socialt arbete..

I Etisk kod för socialarbetare kan vi läsa att “Socialarbetaren ska sträva efter att skapa förtroende för socialt arbete och för socialarbetares professionella kompetens samt vara öppen för kritisk granskning av sin yrkesutövning.” (Blennberger, 2020). Man kan tolka detta som ett ansvar att delta i samhälleliga debatter och samtal om professionens kärna. Jag anser att debatten om automatisering vidrör någonting grundläggande i socialt arbete. Följaktligen anser jag att uppsatsens relevans för socialt arbete är tydligt.

2 Bakgrund och begrepp

Inom detta kapitel presenteras bakgrunden till uppsatsens ämne samt några centrala begrepp som kommer att användas i denna studie. Vissa av dessa begrepp kommer att utforskas mer ingående i avsnitten om litteraturöversikt och teori. Först ger jag en översikt över hur ansökningar om ekonomiskt bistånd görs och hur handläggare arbetar med dessa ärenden, vilket ger en kontext för diskussionerna i nyhetsartiklarna. Därefter följer en förklaring av automatisering och en beskrivning av RPA eller “Robot Process Automation”, ett begrepp som återkommer frekvent i uppsatsen och i artiklarna. Slutligen ges en definition av diskurs, ett begrepp som också återkommer genom hela uppsatsen och utgör grunden för kommande teori och analys. En mer detaljerad genomgång av diskursbegreppet och dess relevans för uppsatsen följer både i teoridelen och metodavsnittet.

2.1 Ekonomiskt bistånd och handläggarens roll

Arbetet med ekonomiskt bistånd innebär att hjälpa människor att hantera försörjningsproblem och utvärdera deras rätt till ekonomiskt stöd. Detta förfarande, som regleras av socialtjänstlagen, ska innebära hög kvalitet. Ekonomiskt bistånd fungerar som det yttersta skydds nätet inom välfärdssystemet och syftar till att temporärt bistå vid försörjningsproblem. Det ska säkerställa en rimlig levnadsstandard för enskilda

och familjer. För att vara berättigad till ekonomiskt bistånd måste den enskilde bidra till sin och sin familjs försörjning. Biståndet omfattar försörjningsstöd och bistånd till övrig livsföring. Försörjningsstödet täcker regelbundna månatliga utgifter och består av en riksnorm samt individuell bedömda kostnader. Biståndet till övrig livsföring täcker sporadiska kostnader som tandvård, sjukvård, och flyttkostnader, där en individuell bedömning görs (Socialstyrelsen, 2021).

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd inleds snabbt en utredning och ett ärende öppnas enligt socialtjänstlagen. Utredningen involverar insamling och bedömning av relevanta uppgifter, vanligtvis med start i ansökningsblanketten. Ansvar för att visa rätten till bistånd ligger hos den sökande, och kontroller görs enligt samtycke med denne. Sekretessregler tillämpas strikt, och handläggaren behöver vara medveten om och följa olika rutiner för hantering av känsliga uppgifter. Utredningen leder till en bedömning och ett beslut där handläggaren beaktar den ekonomiska situationen, individuella förutsättningar, och barnrättsperspektivet. Beslutet bör vara tydligt formulerat och motiverat, inklusive information om ansökningens resultat och skälen för eventuellt avslag. Om avslag ges, har den sökande rätt till ett skriftligt beslut med klar motivering och information om överklagande (Socialstyrelsen, 2021).

Inom socialtjänsten utförs handläggning och administrativa processer av handläggare, men teknisk utveckling öppnar möjligheter för automatisering. En enkät indikerar att vissa kommuner har automatiserat handläggnings- och administrativa processer inom ekonomiskt bistånd. Enkätens resultat visar att 21 procent av kommunerna har en automatiserad beslutsfunktion, vilket är signifikant med tanke på ändringar i kommunallagen från juli 2022, som tillåter vissa kommuner att delegera beslutanderätten till en automatiserad funktion (Socialstyrelsen, 2023).

2.2 Automatisering

Samhället idag präglas av digitalisering, vilket omfattar både offentliga och privata arbetsplatser samt den privata sfären. Den pågående digitala utvecklingen liknas vid 1800-talets industrialisering, där maskiner och fabriker ersatte arbetsuppgifter som tidigare utförts av människor. Traditionellt har automatisering ofta varit kopplad till tillverkningsindustrin, men under det senaste decenniet har det blivit alltmer relevant även inom tjänstesektorn. Syftet med automatisering är att underlätta och avlasta mänsklig arbetskraft samtidigt som det bidrar till effektivisering och riskminimering. Utvecklingen av automatisering accelererade under det tidiga 1900-talet som en del av industrialiseringen. Brist på arbetskraft, kombinerat med krav på rationalisering och effektivisering, tillsammans med framsteg inom ny teknik, skapade en gynnsam grund för automatiseringens framväxt. Digital automatisering grundar sig på en effektiviseringstanke, där uppgifter med repetitiva moment och klara regler kan utföras av robotar för att frigöra resurser till andra arbetsmoment (Svensson, 2019).

Beslutsfattande automatisering inom förvaltningsmyndigheter har inte alltid varit reglerad av skriven lag. År 2017 infördes en ny lag (SFS 2017:900) som tillåter automatiserade beslutsstöd inom den

offentliga sektorn, vilket ledde till att svenska kommuner började utforska detta område. Vissa kommuner påbörjade redan samma år arbetet med digitala ansökningar om ekonomiskt bistånd, och därefter automatiserades handlägningsprocessen i vissa av dessa kommuner (SKR, 2019). Denna digitalisering har också integrerats inom socialtjänsten genom digitala ansökningsprocesser och tillämpning av automatisering, även känd som robotisering, inom vissa delar av försörjningsstödet. Vanligtvis, utan robotisering som stöd, ansöker klienter om försörjningsstöd genom att fylla i pappersblanketter som sedan handläggs av en fysisk person (Svensson, 2019).

2.3 RPA

När ett program fungerar som en länk mellan olika IT-system, såsom verksamhetssystem och automatiserade, regelbaserade, rutinmässiga och tidskrävande arbetsprocesser, kallas det för Robotic Process Automation, eller förkortat "RPA". RPA utgör ett program, även kallad en robot, som endast agerar enligt fördefinierade regler, det vill säga algoritmer. Med andra ord automatiserar RPA processer som är repetitiva och bygger på tydliga och väldefinierade regler. Denna teknikutveckling har potential att skapa kostnadseffektiva och rättssäkra processer, exempelvis genom att arbete kan utföras dygnet runt och att reglerna tillämpas enhetligt. Syftet med RPA varierar mellan olika kommuner. När det kommer till skillnaden mellan automatiserat beslutsstöd och automatiserat beslutsfattande är det för närvarande endast en kommun som använder sig av det senare, nämligen Trelleborg. Övriga tillämpar automatiseringen som ett beslutsstöd, vilket innebär att handläggare hanterar både bifalls- och avslagsbeslut (Svensson, 2019).

2.4 Diskursbegreppet

Begreppet diskurs är mångtydigt och får olika definitioner beroende på den filosofiska utgångspunkten. Enligt Bergström & Boréus (2018) finns det varierande definitioner av diskurs, inklusive både snäva och vidsträckt tolkningar. De förklarar att en snäv definition av diskurs enbart innefattar tal och skrift utan hänsyn till den kontext där det förekommer. Å andra sidan innebär en vid definition att diskurser förstås inom en given kontext och att det finns en förståelse för att diskurser påverkar och påverkas av den sociala kontext de ingår i. Denna vidare tolkning används ofta inom kritisk diskursanalys, som utgör den primära teorin och metoden inom denna uppsats. Själva begreppet "diskurs" innefattar idén att språket är strukturerat i olika mönster, och våra uttalanden och konversationer formas när vi interagerar inom olika sociala domäner. Enligt Winther Jorgesen & Phillips (2000) är en diskurs ett specifikt sätt att tala om och förstå världen.

3 Tidigare forskning

I detta avsnitt redogör jag för processen vid litteraturinsamlingen för uppsatsen. Därefter presenteras en översikt över nationell och internationell forskning som anses relevant. Forskningen inkluderar

information om hur media fungerar som en påverkansfaktor samt olika studier inom området för RPA i ekonomiskt bistånd.

3.1 Litteraturinsamling

Under sökprocessen för tidigare forskning användes olika databaser tillhandahållna av Marie Cederschiöld Högskola, inklusive Academic Search Complete, Directory of Open Access Journals, SAGE Journals, Taylor and Francis Journals och WorldCat. Tidigare forskning lokaliserades också genom sökningar i SwePub, Libris och Google Scholar. Sökorden som användes inkluderade automatisering, automation, försörjningsstöd, ekonomiskt bistånd, socialt arbete, social work, diskurs, discourse, discourse analysis, media och massmedia. Trunkeringstecken (*) och citationstecken användes för att säkerställa träffar på böjda former av sökorden och exakta fraser. Korsningar i sökorden genomfördes med både AND och OR. Vid sökningar i högskolans databaser var ett krav att artiklarna skulle vara kollegialt granskade genom valet av "peer-reviewed" artiklar och rapporter.

Vid en sökning framkommer ingen tidigare forskning i form av diskursanalyser om robotar eller automatisering inom socialtjänsten. Detta kan bero på ämnets relativt nya eller nischade karaktär. En annan spekulation är att ämnena "robotisering" och "socialtjänst" kanske inte nödvändigtvis betraktas som förenliga och därför inte återfinns i samma forskningskontexter. Den forskning som kommer att presenteras nedan belyser trots detta olika infallsvinklar som är relevanta för den övergripande diskussionen och analysen.

3.2.1 Forskning om media som påverkansfaktor i samhället

Maktutredningen (SOU 1990:44) fastslog att media utgör den tredje mest inflytelserika maktfaktorn i Sverige. Makt är ett återkommande tema inom forskning om media, och i Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering (SOU 2006:21) poängteras att media spelar en central roll i hur människor uppfattar och tolkar verkligheten. Den bild som media presenterar formar våra referensramar och integrerar föreställningar samt normer om olika fenomen i samhället. Media har makten att definiera och kategorisera verkligheten, och det framställs som den mest inflytelserika faktorn för hur människor förstår och tar till sig information om fenomen de kanske inte har direkt erfarenhet av.

Enligt Strömbäck (2014) påverkar media människors tankar och känslor genom den verklighetsbeskrivning de förmedlar. Dock är mediernas inflytande beroende av att människor konsumerar det som produceras, och påverkan varierar beroende på individuella faktorer såsom tidigare erfarenheter och kunskaper. Strömbäck framhåller att människors attityder till olika samhällsfenomen influeras av flera faktorer, inklusive medias påverkan på tankar och känslor. Medierna formar attityder genom att rapportera och framställa vissa fenomen oftare och koppla ihop dem med vissa egenskaper mer

frekvent än andra. Detta skapar associationer mellan fenomen och specifika egenskaper, och då media inte fullständigt återspeglar verkligheten, bygger människors attityder på ofullständiga beskrivningar.

I rapporten "Makten och mångfalden" (Ds 2005:12) betonas att media är en central del av samhällslivet och påverkar bilden av det samhälle vi lever i. Media framställs som normbildare med makt att välja ämnen och beskriva dem på ett visst sätt. Trots detta är mediernas makt beroende av andra samhällsaktörer, och Strömbäck (2014) påpekar att media inte alltid har fullständig makt att bestämma vad som framställs. Media ses även som en spegling av rådande maktförhållanden i samhället, där de som redan har makt får ökat inflytande genom att kunna kontrollera mediernas beskrivningar.

Denna uppsats strävar efter att inkludera både rikstäckande och lokala tidningsartiklar. Det kan föreslås att en lokaltidning kan ha större påverkan på läsarna än en rikstäckande tidning, då läsarna lättare kan relatera till händelser nära dem än de som rapporteras på nationell nivå (Reid & Misener, 2001). Eftersom socialtjänsten är en kommunalt styrd organisation antas det att det som rapporteras i lokalmedia kan vara mer relevant för läsarna, särskilt när det berör den lokala socialtjänsten i deras närområde.

3.2.2 Kännedom och åsikter om RPA

En studie genomförd av Denk, Hedström och Karlsson (2019) undersökte medborgarnas medvetenhet om RPA och deras uppfattningar om hur beslutsprocessen påverkas när datorer tar över rollen som beslutsfattare. Resultaten indikerar att endast en minoritet, 20 procent, tidigare var medvetna om användningen av automatiserat beslutsfattande inom den offentliga sektorn. Trots att flertalet tror att besluten kan bli mer opartiska när datorer tar över beslutsfattandet, råder skepsis om att dessa beslut blir mer pålitliga. Respondenterna förutspår också att automatiserade beslut kan innebära mindre hänsyn till människors individuella situationer och en minskad insyn i beslutsfattandet. De personer som är medvetna om automatiserat beslutsfattande tenderar att vara mer positiva när det gäller beslutsprocessens opartiskhet och tillförlitlighet, men delar samma oro som de som saknar kännedom, nämligen att besluten kan leda till mindre hänsyn till människors situationer och minskad transparens i beslutsprocessen (Denk et al., 2019).

I en annan rapport av Scaramuzzino (2019) undersöks kunskapsnivån och åsikterna bland socialarbetare gällande automatisering inom socialt arbete. En enkätundersökning genomfördes under hösten 2018, riktad mot ett slumpmässigt urval av medlemmar i Akademikerförbundet SSR. Webbenkäten genererade totalt 523 svar. Resultaten indikerar att många socialarbetare inte är helt övertygade om att automatisering av ärendehantering kommer att frigöra tid för ökad klientkontakt. Det finns en oro för konsekvenserna av ökad automatisering inom socialt arbete, samtidigt som det finns en tilltro till att socialarbetares kompetenser kommer att behövas. Majoriteten av respondenterna anser inte att beslutsprocessen blir mindre godtycklig med automatisering. Respondenterna tror inte att en robot eller programvara kan göra individuella bedömningar. Åsikterna var delade om automatisering ger

snabbare service till klienter, och de flesta ansåg att en robot inte kan skapa en helhetssyn på en individs eller en familjs situation. Många socialarbetare framhöll det oundgängliga värdet av det mänskliga mötet och poängterade att automatisering inte kan ersätta detta. Rapporten indikerar överlag en skeptisk inställning till automatisering inom socialt arbete, och diskuterar även risken för en generationsklyfta inom yrkeskåren på grund av ökad vikt på digital kompetens på arbetsmarknaden. Att endast en minoritet är medveten om RPA är av betydelse för studiens resultat och reflektioner över hur RPA och automatiska beslut kan komma att påverka yrkesrollen och interaktionen med klienter.

3.2.3 Automatiseringens påverkan på det sociala arbetet

I rapporten "Tekniken är den enkla biten" av Svensson (2019) är det övergripande syftet, med utgångspunkt i två empiriska studier, att diskutera och analysera hur digital automatisering i handläggningen av försörjningsstöd kan påverka det sociala arbetet, arbetsmiljön och professionen. Resultaten från de empiriska studierna visar att endast ett mycket litet antal av Sveriges 290 kommuner för närvarande har en robot som digitalt automatiserar delar av försörjningsstödet handläggningsprocess. Mot den bakgrunden kan konstateras att underlaget är för litet för att dra några mer generella slutsatser.

Trenden med ett ökat inslag av digitalisering och digital automatisering förväntas fortsätta under de kommande åren. I enkätsvar framkommer också tydligt att många av de kommuner som har en e-tjänst avser att utveckla och implementera en robot i handläggningen. De innovativa inslagen som krävs för att nå fram till en högpresterande robot hämmas av att marknaden för verksamhetssystem domineras av fyra aktörer och regleras av upphandlingsregler. Detta medför att arbetet hittills präglas av en tungrodd process där handläggarna får ta på sig resurskrävande delar av utvecklingsarbetet. Ett direkt konstaterande är att digital automatisering är en effektivitetshöjande insats, vilket innebär att mindre resurser används för att utföra mer arbete. Utifrån formell rättssäkerhet och de regler som idag styr handläggningen av försörjningsstöd är det högst sannolikt att en robot också utför arbete som är mer rättssäkert, det vill säga att reglerna tillämpas lika. Det är dock en slutsats som kräver ytterligare fördjupning. Resultaten visar att det finns en risk för att de resurser som frigörs med robotens insats inte används för att utveckla det kvalificerade sociala arbetet. Den professionella kompetensen behöver utökas med en digital kompetens. I takt med att försörjningsstödet har blivit mer detaljreglerat har även en mer kontrollerande funktion trätt in. Digitalisering generellt och digital automatisering kräver tillit – till tekniken men också till människan – för att fungera optimalt, annars blir utvecklingsarbetet kontraproduktivt (Svensson, 2019).

4 Teori

I detta examensarbete genomförs en kritisk diskursanalys av hur media framställer automatiseringen inom försörjningsstöd. Fairclough (2010) påpekar att en diskursanalys behöver inkludera mer än bara textanalys för att fånga viktiga aspekter, såsom den producerade textens förhållande till samhällsliga och

kulturella processer och strukturer. För att belysa detta förhållande, med de maktrelationer och sociala strukturer som är involverade och som människor ofta är omedvetna om, används ett socialkonstruktionistiskt perspektiv som en kompletterande teori till diskursanalysen i detta arbete.

Diskursanalys fungerar både som teoretisk ram och som metod i detta arbete. I den här uppsatsen har valet gjorts att separera diskursteori och kritisk diskursanalys som metodiska verktyg under olika kapitel för att tydligt fokusera på metodiken i metodkapitlet och därigenom lyfta fram diskursteorin som teoretisk grund i detta kapitel. Valet av kritisk diskursanalys för att besvara syftet och frågeställningarna i arbetet är motiverat av dess förmåga att undersöka kommunikationsprocesser i olika sociala sammanhang. Till exempel kan kritisk diskursanalys användas för att belysa och förstå hur specifika fenomen och världsbilder konstrueras i massmedia (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

4.1 Kritisk diskursanalys som teori

Den kritiska diskursanalysen som teori betonar att diskurser fungerar som bärare av den kunskap som formar och gestaltar vår uppfattning om verkligheten. Genom att undersöka och analysera detta material empiriskt kan vi förstå relationerna mellan diskurser och praktik (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Begreppet diskurs innebär att vårt sätt att förstå och uttrycka oss om världen är strukturerat och följer specifika mönster som påverkar vårt beteende (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Enligt Fairclough (2010) kan en diskurs endast förstås genom att analysera dess interna relationer och dess förhållande till de fenomen den förklarar. Han betonar att det existerar en dialektisk relation mellan diskurser och de delar av verkligheten som diskurserna refererar till, och att diskurserna både påverkar och påverkas av processen de beskriver.

Med språket skapar vi representationer av verkligheten som inte bara speglar den existerande verkligheten utan också aktivt bidrar till att forma den. Detta innebär att förändringar i diskurser också påverkar den sociala verkligheten. Analyser av diskurser fokuserar på sambandet mellan språk och sociala strukturer (Fairclough, 2010), och påpekar att språket inte ger en objektiv bild av verkligheten, sociala relationer eller identiteter. Istället ses språket som medskapare av vår sociala verklighet och våra relationer till den omgivande världen. Diskursteorin har sitt ursprung i det socialkonstruktionistiska perspektivet, där människors förståelse av verkligheten formas av språket. Språket styr individernas tankar och handlingar samtidigt som det kan vara begränsande för vad som anses möjligt eller lämpligt i interaktion med andra (Burr, 2015). Begreppet "diskurs" inkluderar därmed social förändring och aktion, vars konsekvenser påverkar människors beteenden och hur vi interagerar med varandra. I och med att diskursanalys tillhandahåller både teoretiska begrepp och metoder för att förstå och analysera språkliga och sociala fenomen är det svårt att separera teori och metod eftersom de bör betraktas som en helhet. (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). En mer ingående förklaring av den kritiska diskursens verktyg och funktion i uppsatsen återfinns därmed inom metodkapitlet.

4.2 Socialkonstruktionism

Socialkonstruktionismen, en teori som har sitt ursprung inom socialpsykologin (Angelöw & Jonsson, 2000), har olika tolkningar i litteraturen, men fyra övergripande antaganden delas av många författare (Burr, 2015):

För det första innebär socialkonstruktionismen en kritisk hållning gentemot det vi tar för givet som verklighet. Det betonar behovet av att ifrågasätta vår uppfattning om oss själva och den omgivande verkligheten. En kritisk syn på tron att objektiva observationer avslöjar verklighetens sanna natur förespråkas. Kategoriseringar, som vi använder för att förstå världen, bör betraktas med medvetenhet om att de inte alltid återspeglar verkligheten. Våra personliga föreställningar, tankar och kunskap påverkar också vår syn på världen.

För det andra ses individens kunskap och uppfattning av världen historiskt och kulturellt bunden och producerad. Kategoriseringar är kontextuellt beroende av den historiska och kulturella miljö vi lever i. Det finns ingen inneboende rättfärdighet i det sätt vi förstår och uppfattar fenomen. Olika perspektiv från olika tider och kulturer är lika giltiga.

För det tredje skapas kunskap och förståelse av världen genom sociala processer. Människor konstruerar kunskap genom interaktion i det dagliga livet, och den kunskap som produceras blir gemensam och allmänt accepterad genom social interaktion. Språket, som en social process, anses vara central eftersom det används för att konstruera världen när människor kommunicerar.

Slutligen behandlar socialkonstruktionismen kunskapen och sättet att uppfatta världen som föränderlig. Kunskap och förståelse av världen kan anta olika former, och det finns många sociala konstruktioner av verkligheten. Varje konstruktion ger olika handlingsalternativ och exkluderar andra beroende på den kontext vi befinner oss i och vår uppfattning om världen.

Socialkonstruktionismen innebär även en distinktion mellan relativism och realism (Stainton Rogers, 2011). Det relativistiska synsättet betonar att språkbruket om den sociala verkligheten bidrar till att skapa den materiella världen. Å andra sidan menar det realistiska synsättet att det finns underliggande materiella strukturer och mekanismer som utgör grunden för den sociala verkligheten. Inom socialkonstruktionismen tenderar perspektiven att kombinera både relativistiska och realistiska aspekter och se den materiella och sociala verkligheten som samverkande och samkonstruerande (Burr, 2015; Stainton Rogers, 2011).

Socialkonstruktionismen representerar en vetenskapsfilosofisk inriktning som adresserar hur den sociala verkligheten är konstruerad, ontologi, och hur individen kan nå kunskap om den sociala verkligheten, epistemologi. Inom denna inriktning finns olika teoretiska perspektiv och metodologiska verktyg, och det diskursiva perspektivet är ett sådant teoretiskt angreppssätt (Burr, 2015).

5 Metod och design

I detta avsnitt kommer jag först redogöra för uppsatsens metodologiska ramverk genom att tydliggöra både det kvalitativa och det kvantitativa ramverket. Därefter presenteras och diskuteras den valda metoden, Faircloughs tredimensionella modell, som utvecklats inom ramen för kritisk diskursanalys. Uppsatsen kompletteras även med en kvantitativ ansats genom innehållsanalys. Detta komplement anses betydelsefullt eftersom det ger insikter om vilka diskurser som prioriteras, förstärks och representeras. Dessa metoder förklaras och motiveras närmare inom detta kapitel. Efter det kommer jag att beskriva insamlingen av empiri, inklusive urval och begränsningar. Efter detta följer en diskussion om vetenskapsteoretiska överväganden, såsom tillförlitlighet och förståelse, i relation till uppsatsens utförande. Slutligen kommer jag i detta kapitel att diskutera forskningsetiska överväganden.

5.1 Kvalitativ och kvantitativ forskning

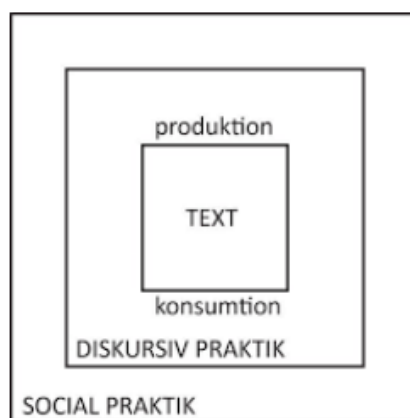
Inom forskningen görs ofta en åtskillnad mellan kvantitativa och kvalitativa forskningsinriktningar. Denna distinktion beror på tillvägagångssättet vid insamling, bearbetning och analys av det använda materialet. Kvantitativ forskning strävar efter att producera mätbara resultat, såsom antal eller procent. Å andra sidan handlar kvalitativ forskning om tolkning och förståelse snarare än strikta förklaringar (Ahrne & Svensson, 2015).

Trots att kvantitativa och kvalitativa forskningsinriktningar ibland framställs som oförenliga, används ofta en kombination av båda inriktningarna inom samhällsvetenskaplig forskning (Patel & Davidsson, 2011), vilket också är fallet i denna uppsats. Eftersom det sällan finns ett förutbestämt förhållande mellan forskningsfråga och metod, är det upp till forskaren eller studenten att fatta metodologiska beslut (Ahrne & Svensson, 2015).

5.2 Kritisk diskursanalys och Faircloughs tredimensionella modell

För att undersöka hur robotisering i försörjningsstöd framställs i de analyserade nyhetsartiklarna har jag primärt använt mig av en kvalitativ ansats i form av kritisk diskursanalys. Jag har tillämpat Faircloughs tredimensionella modell som metod vid läsningen och analysen av min empiri. Det är värt att påpeka att diskursanalys omfattar både teori och metod, och i detta avsnitt har jag valt att presentera Faircloughs tredimensionella modell, som utgör en integrerad del av den kritiska diskursanalysen. Enligt Winther Jørgensen och Phillips (2000) bör diskursanalys betraktas som en helhet där teori och metod är nära förknippade. I min forskning tillämpar jag kritisk diskursanalys för att identifiera innehållet, aktörerna och spekulera kring syftet bakom uttrycken. Jag anser att dessa tre dimensioner, tillsammans med deras verktyg, är ändamålsenliga och passande för att besvara uppsatsens övergripande syfte och forskningsfrågor. Verktygen används genom uppsatsen efter lämplighet och möjlighet.

När det gäller diskursanalys finns två centrala dimensioner: den kommunikativa händelsen och diskursordningen. Den kommunikativa händelsen involverar användningen av språk i olika sammanhang, såsom tidningar, filmer och politiska tal. Diskursordningen å andra sidan representerar de samlade typerna av diskurser som existerar inom olika sociala strukturer, som exempelvis en diskursordning som genomsyrar svenska tidningar (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Inom diskursordningen återfinns olika diskursiva praktiker där texter produceras, konsumeras och tolkas. Varje situation där ett specifikt språkbruk används utgör en kommunikativ händelse, och denna händelse omfattar tre väsentliga aspekter (se Figur 1). För det första finns dimensionen text, som inkluderar skrift, tal och bilder. Den andra dimensionen utgörs av en diskursiv praktik, där olika texter skapas och används. Den tredje dimensionen är den sociala praktiken, vilken placerar diskursen inom en bredare kontext där dess påverkan på diskursordningen relateras till olika sociala strukturer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Figur 1: Faircloughs tredimensionella modell för diskursanalys (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s. 74).

Denna tredimensionella modell fungerar som en strukturerad ram för att analysera samhälllig kommunikation. De tre aspekterna - text, diskursiv praktik och social praktik - används för att noga undersöka språket i olika texter. I analysen utforskas relationerna mellan dessa tre aspekter och deras ömsesidiga påverkan. Inom den kritiska diskursanalysens ram finns en grundtanke om att diskurser inte bara reflekterar utan också har ideologiska effekter, vilket bidrar till att forma och upprätthålla maktstrukturer i samhället. Den kritiska diskursanalysen strävar efter att avslöja dessa effekter för att främja jämlika maktförhållanden och social förändring (Fairclough, 2010).

Första lagret av modellen, texten, representerar själva innehållet i texten. Det inkluderar analys av vokabulär, grammatik och användningen av olika ord. Modellen används som ett analysverktyg för att undersöka meningsskapande och textuppbyggnad, där särskild uppmärksamhet ägnas åt hur ord associeras med varandra, deras laddning av positiva eller negativa konnotationer, samt mångfalden av

betydelser som de kan innebära. Textanalysen inom denna uppsats fokuserar främst på de centrala begreppen modalitet, transitivitet och etos. I Faircloughs tredimensionella diskursanalys används dessa begrepp för att analysera olika aspekter av språkbruket och dess sociala och ideologiska implikationer (Fairclough, 2010).

Modalitet, enligt Fairclough (2010), handlar om författarens grad av instämmande eller oenighet med det som uttrycks i texten, och det belyser även vem eller vilka som uttrycker åsikten. Genom att undersöka modalitet kan man identifiera vilka som sätter agendan och vilka som har makten att påverka bedömningar. Modalitetsbegreppet är viktigt för att förstå hur texten positionerar och presenterar information, och det kan användas för att bedöma sanningsgraden och graden av bestämdhet i texten.

Transitivitet, enligt Fairclough (2010), handlar om vilka som framställs som subjekt och objekt i en text. Det innebär att undersöka vilka som anses ansvariga för olika händelser och handlingar. Genom att analysera transitivitet kan man avslöja hur ansvar fördelas och vilka som blir tydligt framhävda som agenter inom texten.

Etos, enligt Fairclough (2010), är den dimension som fokuserar på identiteter och sociala positioner. Det innebär att undersöka hur språkbruket formar och förmedlar olika sociala identiteter och maktrelationer. En analys av etos gör det möjligt att förstå hur texten positionerar och presenterar olika aktörer och grupper, och vilka sociala roller som tilldelas dem.

I den andra dimensionen, den diskursiva praktiken, undersöks hur författaren skapar sin text och vilka som konsumerar den. I denna studie rör det sig om artiklar i dagstidningar, främst skapade av journalister genom intervjuer med olika källor. Konsumtionen antas vara ett bredare tvärsnitt av den svenska befolkningen generellt sett. När det gäller konsumtionsprocessen, alltså läsning av svenska dagstidningar, blir det utmanande att analysera hur konsumenten uppfattar artiklarna utan att genomföra en omfattande intervjustudie, vilket ligger utanför ramarna och tillgängliga resurser för denna uppsats.

Fairclough (2010) förklarar att begreppet intertextualitet syftar till att belysa hur texter bygger på och förhåller sig till tidigare texter, vilket innebär att en text aldrig börjar från grunden utan alltid använder sig av tidigare ord och fraser. Ett centralt koncept som bygger på intertextualitet är interdiskursivitet, som handlar om hur diskurser i texter bygger på varandra och de påverkningsmekanismer som existerar mellan olika diskurser.

Vidare framhåller Jørgensen och Philips (2000) att analysen av begreppet interdiskursivitet vanligtvis presenterar två huvudteman. Dessa två huvudteman kan tolkas som indikatorer för att antingen förändra de rådande diskurserna eller bibehålla de rådande diskursiva normerna. Detta kan konkretiseras genom hög respektive låg grad av intertextualitet, där hög interdiskursivitet kännetecknas av en vilja till social förändring, medan låg interdiskursivitet karaktäriseras av en strävan att upprätthålla och

rekonstruera existerande diskurser. Texter kan således inte inta en neutral position, eftersom varje text grundläggande sett antingen utmanar eller rekonstruerar den rådande diskursen (Fairclough, 2010).

I den tredje och sista dimensionen av Faircloughs (2010) analysmodell införlivas de två första dimensionerna för att studera den sociala praktiken. I det tredje lagret, den sociala praktiken, är förhoppningen att urskilja olika diskurser som framkommit genom analysen av de två första lagren, text och diskursiv praktik. Vanliga frågor som kan besvaras är vilket narrativ som genomsyrar texten, om texten gynnar eller missgynnar någon samhällsgrupp, vilka idéer författaren försöker normalisera, och om författaren försöker förstärka eller dölja någon maktposition. För att belysa den sociala praktiken bedöms sociologiska begrepp vara mest lämpade (Jørgensen & Philips, 2000), och därför används socialkonstruktionistisk teori i denna uppsats i detta syfte.

5.3 Kvantitativ innehållsanalys

Den kvantitativa delen av denna studie omfattar en kvantitativ innehållsanalys, en metod som syftar till att kvantifiera förekomsten av specifika ord eller teman i en text. Målet är att analysera hur frekvent olika aktörer uttrycker sig och om vad de talar. I grund och botten värderas frekvensen av ett visst innehåll som signifikant för hur detta innehåll uppfattas (Boréus & Kohl 2018). Den deduktiva innehållsanalysen i denna studie utgår från forskningsfrågorna och syftet som är grunden för uppsatsen.

Denna innehållsanalys fokuserar på att identifiera vilka aktörer som formar diskurserna kring RPA i tidningsartiklar och hur ofta dessa aktörer uttalar sig. Denna analysmetod är lämplig för att utforska de mer uppenbara aspekterna av innehållet men ger inte en djupare förståelse för det underliggande eller implicita innehållet. Därför bör denna analys betraktas som ett komplement till den kvalitativa ansatsen i studien (Boréus & Kohl 2018). Eftersom syftet med studien sträcker sig bortom den rent kvantitativa datan om RPA i försörjningsstöd, och inkluderar förståelse av de budskap som förmedlas utöver textens yta, har diskursanalys valts som den kvalitativa metoden. Resultaten från den kvantitativa ansatsen ger insikter om vilka diskurser som dominerar och därmed förstärks och reproduceras i materialet.

5.4 Urval och datainsamling

Jag har samlat empiriskt material genom Kungliga Bibliotekets sökmotor för svenska dagstidningar. I sökningen användes orden "Robot", "Försörjningsstöd" och "Automatisering" under perioden april 2017-april 2021. Urvalet av dessa datum motiverades av den lagändring som inträffade 2017 och starten av Trelleborg-projektet. Jag valde tidsintervallet från och med Trelleborgprojektets början och 3 år framåt för att uppsatsens omfång skulle vara hanterbart. Vid sökningen genererades 539 träffar på dessa sökord, totalt bestående av 72 artiklar.. Sökresultatet bestod av flera sidor i tidningar som behandlade begreppen

"Robot", "Försörjningsstöd" och "Automatisering" i separata artiklar och därav separata sammanhang, alltså inte inom samma nyhet. Av dessa var ytterligare 12 inte relevanta för studiens syfte. I de artiklar som ansågs irrelevanta beskrevs bland annat arbete från andra myndigheter eller organisationer, särskilt inom vården och hemtjänsten. Försörjningsstöd nämndes endast i förbigående eller inte alls i dessa artiklar. Därmed återstod 60 artiklar för närmare analys, vilka beskrivs i bilaga 1.

5.5 Tillvägagångssätt

Då jag hade fastställt mitt empiriska material genom Kungliga Bibliotekets sökmotor gick jag genom artiklarna noggrant för att skapa en övergripande förståelse av de argument som framfördes och hur automatisering diskuterades. Jag anmärkte också vilka aktörer som gjorde uttalanden. Under genomgången av materialet söktes specifika ämnen som förekommer mer frekvent än andra. Reflektioner gjordes kring om dessa ämnen kunde betraktas som olika diskurser.

När den övergripande bilden av debatten klarnade och de fem diskurserna identifierades genom artiklarnas innehåll, påbörjades arbetet med att utveckla och kommentera dessa diskurser ytterligare. Den kvantitativa innehållsanalysen bestod i att strukturera diskurser, aktörer och uttalanden på ett sådant sätt så att vidare tolkning blev mer översiktlig. Samtliga uttalanden framförda av olika aktörer kodades med tillhörande framtagna diskurs, en matris som tydliggör denna data finns i bilaga 2. Totalt sett har 80 individuella aktörer från 13 olika kategorier gjort 144 uttalanden, varav 136 uttryck kan knytas till de fem olika diskurserna. Flera individer har uttryckt sig flera gånger i olika artiklar, samt kring olika diskurser inom samma artikel. Detta påverkar statistiken inom flera olika diskurser. De uttalanden som inte går att knyta till diskurser kan fortfarande ha relevans då de ger en aktör mer utrymme i samhällsdebatten, men i och med att de inte går att knyta till diskurser används de inte i analysen.

5.6 Förförståelse

Att tydligt kommunicera förförståelse i uppsatser är alltid av stor vikt, och särskilt betydelsefullt i diskursanalytiska studier där förförståelsen påverkar och styr vilka diskurser som väljs. Thurén (2019) betonar att nästan allt vi upplever, hör, ser, tycker och tänker bygger på vår förförståelse. Förförståelsen präglar vårt sätt att se på verkligheten på ett djupare sätt än vi kanske inser. Thurén understryker att utan förförståelse är det svårt att förstå någonting, men varnar samtidigt för att vara medveten om att förförståelsen kan leda till missförstånd. Det finns två aspekter som jag anser kan vara relevanta för min förförståelse. För det första har jag ett allmänt intresse för automatisering och robotisering som fenomen. För det andra bär jag en viss skepticism eller cynism gentemot införandet av automatisering som en ekonomisk åtgärd med syftet att spara pengar. Jag är inte emot teknologisk utveckling, men jag ställer mig skeptisk till om den primära drivkraften bakom automatisering verkligen är att frigöra tid för socialarbetare eller göra det enklare för kunden eller klienten. Det är även möjligt att denna cynism

utvecklats under skrivprocessen av uppsatsen. Jag har med dessa två aspekter i beaktande aktivt reflekterat över hur min förförståelse kan påverka analysarbetet för att på bästa möjliga vis hantera kraven på neutralitet och objektivitet inom forskning.

5.7 Etiska överväganden

Bryman (2018) påpekar att grundläggande etiska frågor rör frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet och att dessa bör tillämpas i olika omfattning beroende på forskningsdesign. I den uppsatsen utgörs empirin av offentliga texter tillgängliga för allmänheten. Etiska överväganden behöver därmed inte nödvändigtvis fokusera på annat än att återge texten på ett värdigt och tillförlitligt sätt samt att ange korrekt källhänvisning. Vid reflektion över forskningsetiska ställningstaganden för studien använde jag Vetenskapsrådets Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (2017) som referens. Enligt dessa principer syftar de etiska kraven till att förebygga eventuella konflikter mellan forskaren och deltagare i studien för att skydda individens intressen.

5.8 Tillförlitlighet

När det gäller kvalitativa studier pågår en debatt om relevansen av begreppen reliabilitet, validitet och generaliserbarhet för att bedöma kvalitet och trovärdighet (Bryman, 2018). Eftersom dessa termer är nära kopplade till mätbara aspekter och kvalitativa studier tenderar att fokusera på andra dimensioner, har kvalitativa forskare försökt att identifiera alternativa begrepp för att diskutera och bedöma kvalitativa studier. En term som kan tillämpas för att mäta kvaliteten av en kvalitativ studie är tillförlitlighet (Lincoln & Guba, 1985). För att bedöma en studies tillförlitlighet används fyra delkriterier: trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjligheten att styrka och konfirmera. Dessa delkriterier har motsvarigheter inom kvantitativ forskning men anses vara bättre anpassade för ett socialkonstruktionistiskt perspektiv på verkligheten (Bryman, 2018). Nedan följer en bedömning av uppsatsens tillförlitlighet utifrån dessa delkriterier.

Trovärdighet undersöker huruvida en studie presenterar empiri som överensstämmer med källornas eller deltagarnas egna beskrivningar av den sociala verkligheten (Bryman, 2018). Trovärdigheten bedöms i intervjustudier oftast genom respondentvalidering, men i studier som bygger på texter, som kritisk diskursanalys, blir detta svårt. I stället blir det viktigt att tydligt redogöra för vilka texter som analyserats, hur de är publicerade och var de kan återfinnas. De texter jag analyserat går att se i bilagorna.

Delkriteriet överförbarhet syftar på möjligheten att generalisera studien till andra sammanhang och kan liknas vid begreppet extern validitet och generaliserbarhet (Bryman, 2018). Eftersom kvalitativa studier oftast fokuserar på djupgående fenomen snarare än ett brett spektrum blir detta svårt att applicera på denna studie. Studien använder ett begränsat material och ämnar kritiskt analysera diskurser, vilket gör

det svårt att påstå att resultaten kan överföras till andra sammanhang. Däremot kan man hävda att tankegångarna kan ge upphov till nya frågeställningar som kan överföras till andra diskussioner om exempelvis professionens roll i en värld av tilltagande automatisering

För att bedöma en kvalitativ studiens pålitlighet, liknande reliabilitet, granskas hur transparent den är i sitt genomförande (Bryman, 2018). I denna studie kan pålitligheten undersökas genom att jämföra påståenden i metodavsnittet med de olika analyserna och tolkningarna i kapitlet "Resultat och analys". De begrepp jag använder definieras så klart som möjligt för att tydligt kommunicera deras innebörd och mina avsikter med dem. Jag har motiverat mina överväganden och begränsningar så långt det är möjligt. Jag strävar efter en kritisk diskussion av alla aspekter av uppsatsen.

Delkriteriet om möjligheten att styrka och konfirmera, liknande objektivitet, undersöker om studiens fynd kan bekräftas och, om inte, om forskaren eller författaren agerat i god tro (Bryman, 2018). I denna studie har jag presenterat min förförståelse och tidigare erfarenheter kopplade till uppsatsens ämne för att möjliggöra insyn i detta. Genom att synliggöra och diskutera dessa blir det lättare att förhålla sig till dem och sträva efter objektivitet.

Winther Jørgensen & Phillips (2000) betonar att alla forskare som analyserar texter har inbyggda föreställningar, förförståelse och fördomar som nödvändigtvis kommer att påverka tolkningen av texten och därigenom hela undersökningen. Det är svårt att med säkerhet påstå att någon annan, vid utförandet av samma undersökning, skulle komma fram till identiska resultat, vilket beror på att varje individ skapar sin egen verklighet och gör sina egna tolkningar. Jag har försökt vara tydlig i mina tolkningar av begrepp och resultat, men jag är medveten om att olika tolkningar kan förekomma. Analysen involverar tolkning och förståelse av komplexa diskurser.

5.9 Metoddiskussion

Valet att använda Faircloughs tredimensionella modell grundar sig på dess förmåga att tillhandahålla verktyg för textanalys på flera nivåer, vilket ger ett bättre helhetsperspektiv. Modellen kan beskriva språket i texten, tolka relationen mellan den diskursiva praktiken och texten samt förklara relationen mellan den diskursiva och den sociala praktiken (Fairclough, 2010). Denna förmåga anses vara modellens största styrka. Modellen använder också lingvistiska metoder för textanalys, vilket är överensstämmande med uppsatsens syfte.

Svagheter i studien ligger delvis i avgränsningen och urvalet samt i valet av teori och metod. Om andra tidningar eller olika medier hade använts för insamlandet av textmaterial är det möjligt att resultatet hade varit annorlunda. I och med att forskaren, genom kritisk diskursanalys, är medkonstruktör blir forskningen en högst subjektiv tolkning, vilket innebär att resultatet säkerligen skulle variera om författarens förförståelse eller kulturella bakgrund hade varit annorlunda. Det har varit en utmaning i

studien att ständigt vara medveten om min egen förförståelse och att kunna särskilja mina egna förutfattade meningar. Eftersom det är första gången jag använder diskursanalys som teori och metod, och med tanke på studiens tidsbegränsning samt omfattning, kan analysen av materialet inte vara lika djupgående som teorin tillåter. Om en annan person genomförde studien skulle hen kanske använda olika sökord, andra databaser och ha en annan subjektiv förståelse för ämnet, använda en annan teori eller ha en annan förförståelse, vilket skulle påverka resultatet. I viss mån ser jag kritisk diskursanalys som otydlig. Otydligheterna kan leda till varierande tolkningar av hur metoden ska tillämpas. I denna uppsats har jag använt Faircloughs tredimensionella modell på ett sätt som jag anser lämpligt för syftet och frågeställningarna i uppsatsen, men jag kan samtidigt inte i god tro påstå att metoden har använts fullt ut eller på korrekt sätt då jag inte förstår den till fullo. Det finns många aspekter av kritisk diskursanalys som kan vara relevanta vid en analys, och avgränsningar måste göras för att anpassa studien till omfånget av en C-uppsats. Urvalet till denna kritiska diskursanalys anses vara relativt stort och inkluderar ett omfattande empiriskt material med olika aktörer. Att på ett adekvat sätt representera detta empiriska material och dra större slutsatser från studiens resultat och analys har varit en svår utmaning.

6 Resultat och analys

I denna del av studien presenteras resultatet och analysen av det empiriska materialet. Genom att presentera både analys och resultat under samma rubrik strävar jag efter att skapa sammanhang i uppsatsen och underlätta för läsaren att få en god översikt. Ambitionen är också att få ett bättre flöde och en mer naturlig övergång mellan de beskrivande och analytiska momenten.

Kapitlet inleds med en beskrivning av de diskurser som identifierats under genomgången av det empiriska materialet. Efter beskrivningen av varje enskild diskurs presenteras diagram som visualiserar vilka aktörer som oftast uttalar sig inom varje diskurs. Varje diskurs representeras av ett citat som analyseras i de två första dimensionerna i Faircloughs (2010) diskursanalys. Detta följs av en genomgång av de olika aktörerna som medverkar i förandet av dessa diskurser. Inom denna genomgång inkluderas en graf för att visa hur många gånger olika aktörer uttalat sig. Även här används citat för att representera aktörgrupperna, där citaten analyseras enligt de två första dimensionerna i Faircloughs analys. Under rubriken 6.4, använder jag teorin om socialkonstruktionism för att belysa resultatet baserat på den tredje dimensionen av Faircloughs modell, den sociala praktiken.

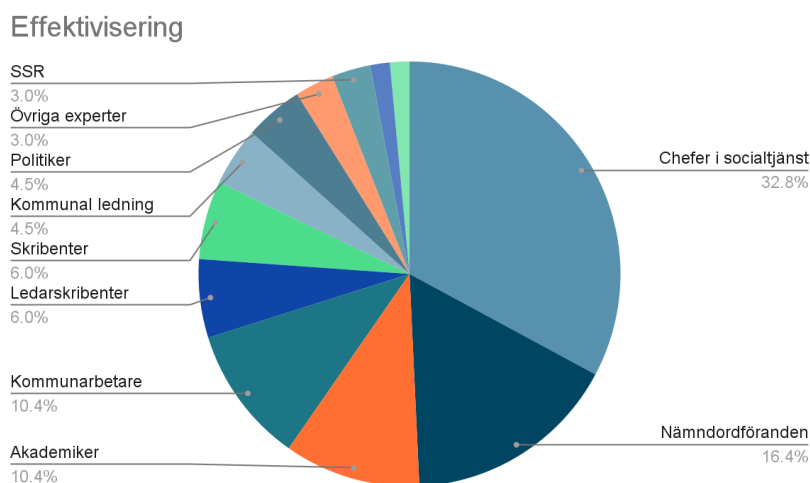
I kapitlet används flera mer avancerade begrepp som är centrala inom kritisk diskursanalys, och förklaringar till dessa återfinns i metodkapitlet. Den kvantitativa innehållsanalysen synliggörs genom siffrorna och graferna som representerar antalet diskurser och aktörer. Detta är ändamålsenligt för att bedöma i vilken utsträckning diskurserna förekommer och hur framträdande de är inom diskursordningen. En komplett redovisning av den kvantitativa innehållsanalysen finns i bilaga 2.

6.1 Diskurser - vad är det som sägs?

Här följer beskrivningen av de fem diskurserna som kan identifieras inom de valda artiklarna. Jag inleder med de mest framträdande diskurserna och fortsätter sedan med de som förekommer i mindre utsträckning. Ordningen baseras på antalet uttalanden inom varje diskurs.

Inom detta avsnitt inkluderar jag citat från olika artiklar för att generellt representera de åsikter och tankar som uttrycks inom varje diskurs. Av platsmässiga skäl kommer jag att fokusera mer detaljerat på de tre mest framstående diskurserna och lämna begränsat utrymme för de övriga diskurserna. På grund av platsbrist redovisas även endast ett citat per diskurs, då från den mest frekventa aktörgruppen inom respektive diskurs. För de tre mest framträdande diskurserna kommer jag att inkludera pajdiagram direkt i texten. Ytterligare data finns i bilaga 2.

Effektiviseringdiskurs

Figur 2: Effektiviseringdiskursen enligt aktör

Effektiviseringdiskursen omfattar 12 olika aktörer som har framfört 67 uttalanden. Det är den överlag mest framträdande diskursen. Diskussionen kretsar generellt kring hur automatisering inom försörjningsstöd kan effektiviseras på olika sätt. Detta inkluderar att frigöra mer tid för biståndshandläggare, vilket möjliggör fler möten med klienter som verkligen behöver det. Diskursen berör även ekonomiska besparingar som uppnås inom en kommun genom att låta en robot ta över de administrativa uppgifterna. Ibland utgör detta en central motivator för införandet av automatisering, medan det i andra fall betraktas som en bieffekt.

Socialförvaltningschef i Ronneby. Från artikel 11.

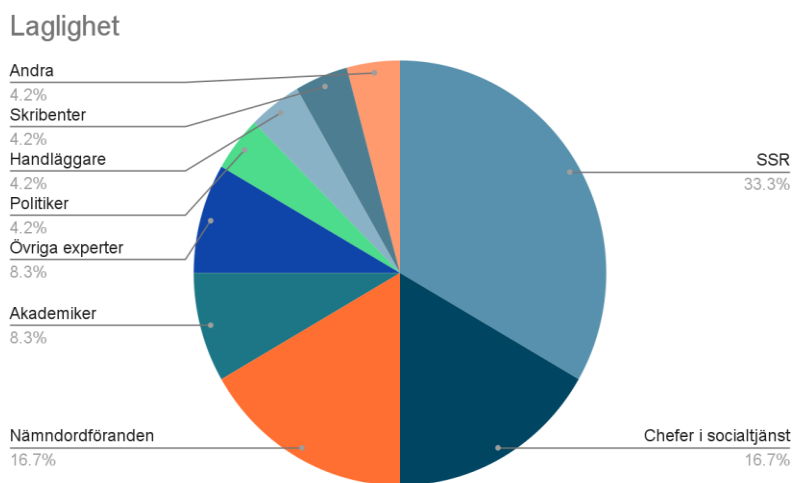
“Den tid som handläggarna slipper lägga på administrativa uppgifter används numera till

utökade kontakter med hushåll som får försörjningsstöd. Syftet är att snabbare få ut människor i arbete.”

Text: Citatet antyder att tiden läggs “nu läggs på utökade kontakter”, vilket kan ses som en hög modalitet. I detta citat tyder en analys av transitiviteten på att robotisering har bidragit till att möjliggöra en omstrukturering av tid och resurser vilket ökar handläggarnas förutsättningar att öka interaktionen med hushåll och därigenom främja återgång till sysselsättning. I citatet finns en ton av professionalism och målinriktning. Det nämns ett tydligt syfte - att snabbare få ut människor i arbete. Det kan skapa ett positivt etos genom att antyda att handläggarna nu ska få arbeta mer effektivt för att uppnå professionens mål.

Diskursiv praktik: Talaren påpekar syftet med robotisering, vilket kan ses som ett svar på kritiska antydanden från andra aktörer. Därav visar citatet på hög intertextualitet. Det reflekterar även en diskurs om införande av robotisering för att omfördela arbetsinsatser och därigenom maximera positiva resultat för försörjningsstödmottagare. I och med att effektiviseingdiskursen är den dominerande diskursen påvisar citatet därav låg interdiskursivitet.

Laglighetsdiskurs

Figur 3: Laglighetsdiskursen enligt aktör

Laglighetsdiskursen inkluderar uttalanden från 9 olika typer av aktörer och omfattar totalt 24 uttalanden. Det är den näst mest framträdande diskursen. Inom denna diskurs diskuteras frågan om huruvida en robot är rättssäker. Centrala teman inkluderar insynsrätten och frågan om transparens i robotens algoritmer. Bland de som har en negativ inställning till roboten pekar vissa på kommuner och enheter som testar automatisering och beskriver dem som experimentverkstäder med samhällets mest utsatta. Ett

återkommande argument är önskan om att öka transparensen och insynen i den automatiserade processen. Det finns en efterfrågan på att förstå vilka parametrar roboten prioriterar i en ansökningsprocess.

Förbundsordförande och chefsekonom i Akademikerförbundet SSR. Från artikel 13.

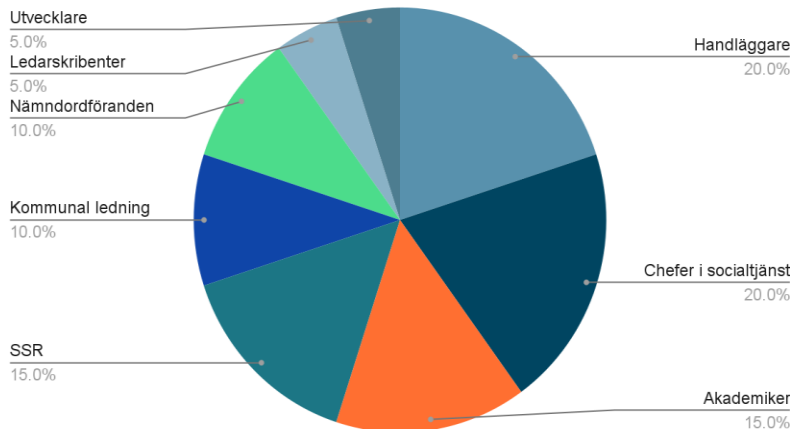
“Demokratiska rättigheter ska aldrig vara beroende av vilken teknik som används - och medborgare eller medarbetare ska inte behöva lära sig programmering för att få veta hur de beslut som politikerna fattar har gått till och genomförts”

Text: Modaliteten i citatet framkommer genom användningen av ordet "ska." Detta uttryck förpliktar och indikerar en stark nödvändighet och önskvärdhet. Det markerar att demokratiska rättigheter ska vara konstanta och oberoende av teknologin som används. Modaliteten i citatet indikerar därav en tydlig och principfast ställningstagande snarare än osäkerhet eller möjlighet. Det innebär en hög modalitet. Genom transitivetsanalysen kan man se att politikerna utför processen att fatta beslut. Det betonas att medborgare eller medarbetare inte ska behöva lära sig programmering för att förstå hur dessa beslut har gått till och genomförts, och genom detta ska demokratiska rättigheter säkras. Denna tydlighet innebär en hög transitivitet. Talaren förespråkar demokratiska värderingar och principen att teknologi inte bör vara ett hinder för medborgares eller medarbetares förståelse av politiska beslut, vilket bidrar till en positiv etos.

Diskursiv praktik: Citatet refererar till demokratiska rättigheter och beslutsfattande, vilket bygger på tidigare texter och förslag om robotisering. Citatet innebär därav hög intertextualitet. Talaren understryker att tekniken inte bör vara ett hinder för demokratiska rättigheter, vilket kan relateras till effektiviseringens strävan att digitalisera ytterligare. Det innebär att citatet har en hög interdiskursivitet, då påståendet ifrågasätter effektiviseringens diskurs och den otydlighet som algoritmerna i RPA kan ha för medborgare.

Professiondiskurs

Profession

Figur 4: Professiondiskursen enligt aktör

Inom professiondiskursen framkommer diskussioner angående socialarbetarens profession och hur den kan komma att påverkas av ökad robotisering. Inom diskursen har jag identifierat 8 olika aktörer som har gjort 20 uttalanden. Det diskuteras överlag mycket om oron för att handläggare kan bli omplacerade. Dessutom förs en omfattande diskussion om att de anställda inte involveras i utvecklingsarbetet, vare sig genom påverkan på arbetets utformning eller genom otillräcklig information och utbildning i robotiseringsprocessen. Vissa väljer att säga upp sig då de upplever att robotisering inte stämmer överens med de värden som de anser vara centrala inom socialt arbete. Andra känner sig övervägda av enhetschefer och ledning när beslut fattas utan deras kännedom eller samtycke, vilket skapar frustration. I regel handlar denna diskurs om de professionellas handlingsutrymme och önskemål.

Handläggare i Norra Halland som sagt upp sig till följd av införandet av RPA. Från artikel 57.
“I det här fallet är många inte med på tåget och väljer att lämna sin tjänst beroende på ovanstående kritik om hur förändringen genomförts samt att man inte ställer sig bakom idéerna i Trelleborgsmodellen. De medarbetare som ändå försöker hänga med på tåget har lämnats med en mängd frågetecken och är kritiska till bristen på dialog, information och klargörande.”

Text: Modaliteten i citatet framkommer genom uttryck som "är inte med på tåget" och "väljer att lämna". Dessa uttryck indikerar en känsla av en ovilja om att vara delaktiga i robotiseringsprocessen. Modaliteten markerar en kritik mot hur förändringen genomförts och en negativ attityd till Trelleborgsmodellen. Citatet kan därav ses som att ha hög modalitet. Citatet beskriver att de medarbetare som väljer att stanna kvar och försöker anpassa sig lider på grund av bristande kommunikation och brist på tydlighet. Det ger

ett intryck av att talaren sympatiserar med de som har svårt att acceptera och anpassa sig till förändringen, och kan ge intryck av högt etos hos läsaren.

Diskursiv praktik: Talaren i citatet refererar till tidigare uttryck från handläggarna som har upplevt robotiseringen som negativ och riktad kritik mot hur förändringen har genomförts. Citatet är en respons på tidigare diskussioner om robotisering och påvisar därav hög intertextualitet. Kritiken mot förändringen och betoningen av bristande dialog och information kan relateras till tidigare konflikter inom arbetsplatsens arbetsmiljö, dess ledarskap och kommunikationsförmåga. I och med att citatet ifrågasätter effektiviseringsdiskursen innehar citatet en hög interdiskursivitet.

Övriga diskurser

På grund av begränsat utrymme redovisas här kortfattat de övriga identifierade diskurserna.

Inom Bemötandediskursen har jag funnit 8 olika typer av aktörer som har gjort 16 uttalanden. Diskursen behandlar hur bemötandet av klienter och personer som söker försörjningsstöd kan påverkas av övergången till automatiserat försörjningsstöd. De flesta som diskuterar bemötandet gör det i negativ bemärkelse, hävdande att en robot som hanterar ansökningar eller beslutsfattande förlorar något viktigt – det personliga mötet mellan två människor. De som använder detta argument nämner ofta förmågan att upptäcka situationer där barn far illa eller andra nyanser som inte framgår av att fylla i ett formulär. Här inkluderas även flera uttalanden av försäkrande karaktär där aktörer påpekar att klienter kommer att ha tillgång till handläggare om det behövs. Detta framställs ofta som ett svar på kritiken om att klienter inte får träffa handläggare och att det därmed kan gå förlorat i det mänskliga mötet.

Inom Kontrolldiskursen finns det 6 olika typer av aktörer som har gjort 9 uttalanden. Diskussionen kretsar kring tillit och kontroll. Tidigare fanns alltid en människa som kunde ifrågasätta och kontrollera olika delar av ansökningsprocessen, medan det nu bygger på tillit till att de sökande inte ljuger och själva anger korrekta uppgifter i programmen. Vissa uttrycker oro över att en automatiserad process för att ansöka om försörjningsstöd kan leda till ökad bidragsfusk och att traditionell granskning är viktig för att undvika att skattepengar går till kriminella. Istället för att klienten måste verifiera sina inkomster och utgifter bygger processen på förtroende, ibland med stickprov. De som ansöker kan uppge belopp som inte automatiskt behöver verifieras med underlag. Det påstås ha skapat större tillit mellan klienter och personal med inslag av höga förväntningar leder till höga prestationer.

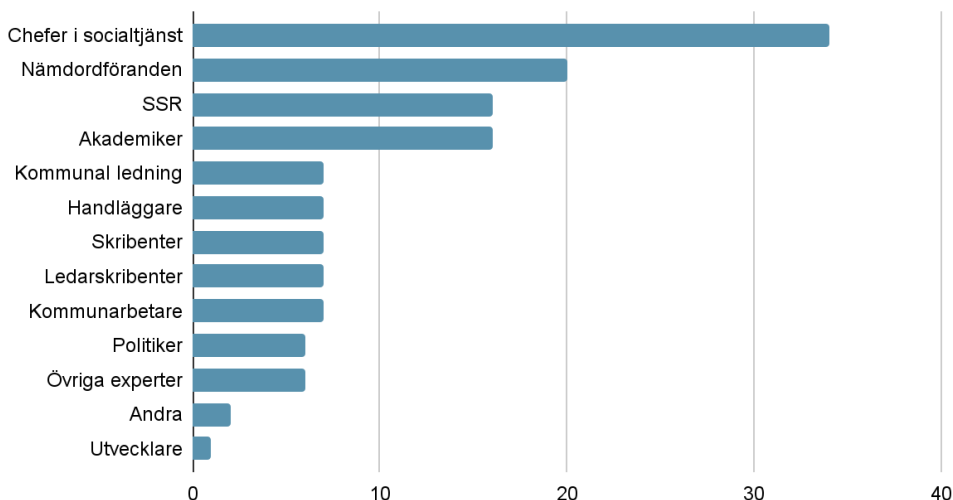
6.2 Vem är det som uttalar sig och formar diskurserna?

I denna uppsats utforskas en av frågeställningarna som fokuserar på vilka som yttrar sig i debatten om automatiserat försörjningsstöd och hur maktförhållandena påverkar vilka diskurser som tar fäste. Bilaga 2 redovisar samtliga funna uttalanden, samt vilka som går att knyta till diskurser, enligt aktörgrupp.. 13

olika kategorier av aktörer identifierats i analysen som formar diskursen om automatisering i försörjningsstöd. Dessa kategorier presenteras nedan i Figur 5, ordnade efter antal uttalanden.

Även om skribenter och journalister ofta har en egen åsikt och vinkling som kan påverka en artikel, har jag i denna uppsats valt att undersöka primärt vem som är källan till argumenten i bedömningen av vilka som styr dagens diskurser om automatisering i försörjningsstöd. Undantaget är de artiklar journalister själva står för uttalanden om robotisering.

Uttalanden som kan knytas till en diskurs, per aktör

Figur 5: Ett diagram som presenterar det totala antalet uttalanden som kan knytas till en diskurs, per aktör.

På grund av begränsat utrymme kommer jag endast att fokusera på de fyra mest framträdande aktörerna, då två aktörgrupper delar tredjeplats.

Chefer i socialtjänst

Den mest dominerande aktörgruppen som gjorde 37 yttranden, varav 34 går att knyta till de identifierade diskurserna. Chefer och ledare inom den svenska socialtjänsten innehar betydande makt och befogenheter som är avgörande för att styra och organisera verksamheten. Deras komplexa roll inkluderar både strategisk planering och daglig ledning av sociala insatser. Denna grupp uttrycker överväldigande positiva åsikter om automatisering, vilket kan förklaras av att de ofta har varit en drivande eller helt ansvarig part i införandet av automatisering. De strävar efter att framhäva både de positiva resultaten som har uppnåtts genom automatisering och talar väl om de potentiella positiva effekterna som kan uppstå.

Socialchef i Hässleholm. Från artikel 33.

“En mycket stor del av administration går åt till handläggning av försörjningsstöd. Bördan har ökat. Vi måste korta ner handläggningstiderna så att människor i behov av hjälp blir ekonomiskt självständiga snabbare.”

Text: I citatet används uttryck som "mycket stor del," "bördan har ökat," och "vi måste korta ner handläggningstiderna," vilket indikerar en nödvändighet och krav på åtgärder. Detta innebär att modaliteten förmedlar en stark vilja att förändra situationen och betonar behovet av att hantera den ökade bördan inom administrationen. Citatet antyder en hög etos av ansvarstagande genom att erkänna bördan inom administrationen och genom att föreslå åtgärder för att förbättra situationen.

Diskursiv praktik: Citatet indikerar en koppling till olika samtal om administration, socialt stöd och ekonomisk självständighet men det går inte att säkerställa Citatet påvisar därav låg intertextualitet. Frasen "Vi måste korta ner handläggningstiderna" indikerar en nödvändighet av åtgärder för att förbättra effektiviteten. I och med denna riktning mot effektivisering innebär citatet en låg interdiskursivitet.

Nämndordföranden

Den näst största gruppen av aktörer gjorde 20 yttranden, varav samtliga kan knytas till diskurserna. Ordföranden i svenska nämnder, inklusive socialnämnder, är centrala figurer med betydande makt och ansvar. De leder nämndens arbete och beslutsprocess genom att leda möten, fastställer dagordningar och säkerställa effektivitet i linje med lagar och riktlinjer. Ordföranden har en betydande roll i att forma och påverka nämndens arbete och beslut, vilket direkt påverkar hur nämndens mandat och ansvarsområden förverkligas. Aktörgruppen uttrycker sig överväldigande positivt inför robotisering.

Nämndordförande i Skövde. Från artikel 9.

“I stället för att en handläggare lägger tid på att knappa in en massa siffror i ett datasystem så görs det automatiskt, så kan man lägga mer tid på klienten”

Text: Modaliteten citatet är stark och antyder att automatiseringen är en fördelaktig förändring, vilket frigör tid för handläggaren att fokusera på klienten. Enligt en analys av transitivitet beskriver citatet en förändring där handläggarens tidigare uppgift att mata in siffror i systemet nu görs automatiskt. Målet är att frigöra tid för handläggaren så att denne kan använda mer tid för klienten. Denna tydlighet bidrar till en stark transitivitet. Citatet och dess implikationer antyder en hög etos av effektivitet och klientfokus.

Diskursiv praktik: Citatet kan referera till tidigare texter eller debatter om ineffektivitet hos handläggare där arbetstiden går åt till uppgifter som lätt skulle kunna automatiseras, vilket representerar hög intertextualitet. Citatet representerar låg interdiskursivitet då det bibehåller den rådande diskursordningen.

SSR

Den första aktörgruppen på delad tredjeplats, med 16 yttranden varav samtliga kan knytas till diskurser, utgörs av personer som är medlemmar i Akademikerförbundet SSR. Akademikerförbundet SSR representerar många akademiker inom samhällsvetenskap och socialt arbete, med medlemmar från olika discipliner och sektorer som socialtjänst, hälsa och utbildning. Genom fackförbundet har medlemmarna möjlighet att organisera sig och försvara sina gemensamma intressen gentemot arbetsgivare och beslutsfattare. Aktörgruppen motsätter sig inte effektivisering som koncept och är öppna för att vissa arbetsmoment ska gå smidigare, men är kritiska till en överdrivet snabb implementering. Förbundet är särskilt intresserade av att kräva transparens och insyn i de olika robotprogrammen och algoritmerna.

Medlem i Akademikerförbundet SSR. Från artikel 40.

“Man kommer inte att kunna göra rättssäkra bedömningar där hela individens perspektiv beaktas. Sjukdomshistoria, barns behov, krisreaktioner - detta kommer inte att tas hänsyn till”

Text: Citatet använder uttryck som "kommer inte att kunna" och "detta kommer inte att tas hänsyn till," vilket indikerar en stark modalitet genom säkra påståenden. Genom en analys av transitivitet pekar talaren genom citatet på robotarna som även blir ansvariga för bedömningarna och beskriver processerna bristande i att göra rättssäkra bedömningar. Tydligheten innebär en hög transitivitet. Skribenten kan uppfattas som en förespråkare för en rättssäker och etisk bedömningsprocess, och detta skapar en hög etos av engagemang för klienters välbefinnande och rättigheter.

Diskursiv praktik: I och med att citatet är en direkt respons på ambitioner att robotisera innehar citatet en hög grad av intertextualitet. Citatet uttrycker tvivel om möjligheten att göra rättssäkra bedömningar och beakta olika aspekter av individens liv i och med robotisering. Eftersom citatet kritiserar rådande diskursordning innebär det hög interdiskursivitet.

Akademiker

Den andra aktörgruppen på delad tredjeplats är den aktörgrupp som jag har benämnt som Akademiker, det vill säga personer med akademisk expertis. Denna kategori omfattar forskare, professorer och andra akademiker med totalt 16 yttranden, varav samtliga kan knytas till diskurser. Deras makt och inflytande varierar beroende på flera faktorer, inklusive deras expertis, publicerade arbete, akademiska erkännande och deras förmåga att påverka sina kollegor och det bredare samhället. Generellt sett tycks akademiker både uttrycka positiva och negativa ståndpunkter gentemot automatisering.

En docent i medie- och kommunikationsvetenskap vid Södertörns högskola & en postdoktor vid Helsingfors universitet. Från artikel 25.

“Större effektivisering av administration kan leda till ekonomiska besparingar men genom att ta bort den personliga kontakten och bemötande av varje enskilt fall tas även möjligheten att ta hänsyn till särskilda omständigheter bort - samtidigt som det i dagsläget är mycket svårt eller omöjligt att förstå hur en algoritm fattat ett beslut”

Text: Citatet innehåller uttrycken "kan leda till" och "är mycket svårt eller omöjligt" vilket indikerar både låg och hög modalitet angående följderna av robotisering. Enligt en analys av transitivitet identifierar talaren aktörerna, alltså administrationen, som är inblandade i effektiviseringen, processerna som påverkar personlig kontakt och bemötande, samt algoritmen som står för beslutsfattande, vilket leder till en hög transitivitet. Skribenten kan uppfattas som en förespråkare för personlig kontakt och individuellt bemötande, och detta skapar en hög etos bestående av engagemang för individuella behov och omständigheter.

Diskursiv praktik: Citatet kan tolkas som en respons på samhällets ökande robotisering och automatisering, vilket tyder på hög intertextualitet. Citatet påpekar en avvägning mellan effektivisering och personlig kontakt i administrativa processer. I och med att citatet både bibehåller och kritiserar rådande diskurs kan man säga att citatet innefattar både hög och låg interdiskursivitet.

6.3 Den sociala praktiken och socialkonstruktionism

Den tredje och sista dimensionen i Faircloughs modell är den sociala praktiken. Resultaten av uppsatsen tolkas här utifrån en socialkonstruktionistisk teoretisk grund, vilket fungerar som ett verktyg för att analysera de första två dimensionerna som behandlats i kapitel 6.2 och 6.3. Burr (2015) påpekar att människor använder kategoriseringar för att förstå och hantera omvärlden. Dessa kategoriseringar bidrar till framväxten av olika diskurser. Diskurserna, formade genom mellanmänsklig interaktion, konkurrerar om att etablera den "sanna" bilden av automatisering inom försörjningsstöd. Den dominerande diskursen, som får mest utrymme i media, kan därigenom påverka läsarna mest och skapa en för dem "sann" bild av ett fenomen, i detta fall robotiseringen av försörjningsstöd. Beroende på vilken diskurs som dominerar diskursordningen kan bilden av robotisering förändras. Uppsatsens resultat indikerar att effektiviseringdiskursen dominerar debatten. Denna diskurs betraktas som den rådande verkligheten, vilket kan påverka samhällssynen. Enligt Burr (2015) kan denna dominans ses som den sanna verkligheten, alltså en verklighet där RPA effektiviserar arbetsplatsen och gynnar handläggare, klienter och andra inblandade. För att granska den sociala praktiken inom Faircloughs tredje dimension använder jag socialkonstruktionismens teori för att generellt sammanfatta de aktörer som dominerar diskursen, särskilt chefer i socialtjänst och nämndordföranden. Den rådande diskursen, effektiviseringdiskursen, är grunden för svaren på dessa frågor.

Chefer i socialtjänst, nämndordföranden, SSR och akademiker är majoritet av aktörerna inom effektiviseringdiskursen, men även inom det totala antalet uttalanden som går att knyta till diskurser generellt. Robotisering framställs i regel som ett effektivt verktyg för försörjningsstöd, och handläggare får mer tid att ägna åt klienter med ökade behov. Med hög modalitet och etos i de analyserade citaten kan man se att olika aktörer använder färgstarka och uttrycksfulla begrepp för att övertyga läsaren om sin ståndpunkt. De dominerande aktörerna beskriver handläggarnas rutinuppgifter som dåligt lämpade för deras kompetens och beskriver robotiseringen som en bra lösning på att effektivisera deras arbetstid. Citaten visar hög intertextualitet, vilket innebär att diskussionen är förankrad i flera olika påståenden inom men även potentiellt utanför artiklarna. Majoriteten av de citat från samtliga aktörerna tyder på låg interdiskursivitet och bidrar därmed till att upprätthålla den rådande effektiviseringdiskursen. Detta stärker diskursens position som den rådande verkligheten. Aktörer strävar generellt efter att normalisera idéer som förespråkar kostnadseffektivitet genom RPA, fördelar för handläggare och klienter samt rättssäkerhet. Det är svårt att bedöma om författarna försöker dölja sin egen maktposition, i och med att en analys av transitivitet i citaten visar att aktörerna, processerna och målen är tydligt definierade. Kritik gentemot robotisering finns inom detta kluster av aktörgrupper, till viss del representerat av akademikerna, men främst av SSR. Generellt sett har de ett antal invändningar mot robotisering, och bidrar därav till ett motstånd mot den rådande diskursordningen.

Den sanna bilden av automatisering representeras enligt analys genom socialkonstruktionism av en i regel positiv bild som formas i hög grad av den dominerande effektiviseringdiskursen.

7 Diskussion

Detta kapitel inleds med att besvara studiens syfte och fortsätter med att presentera uppdelningen av de identifierade diskurserna. Därefter följer reflektioner kring dessa diskurser och de aktörer som är involverade.

7.1 Resultatdiskussion

Syftet med studien är att utforska framställningen av automatisering inom försörjningsstöd i svenska tidningsartiklar, identifiera de framträdande diskurserna och aktörerna som formar dessa. Uppsatsen tillämpar kritisk diskursanalys med stöd av socialkonstruktionism, samt inkluderar en kvantitativ innehållsanalys för att kartlägga olika diskurser i svenska tidningsartiklar.

Enligt den första forskningsfrågan har fem huvudsakliga diskurser identifierats i diskussionen om automatisering inom försörjningsstöd: effektiviseringdiskursen, laglighetsdiskursen, professiondiskursen, bemötandediskursen och kontrolldiskursen. Dessa diskurser representerar innehållet i nyhetsartiklarna. Deras innebörd och påverkan på bilden av automatisering inom försörjningsstöd har beskrivits. Genom detta har den första forskningsfrågan besvarats.

Som svar på den andra forskningsfrågan har uppsatsen identifierat 13 aktörer som formar dessa diskurser. De är chefer inom socialtjänsten, nämndordföranden, medlemmar i organisationen SSR, akademiker, kommunal ledning, handläggare, skribenter, ledarskribenter, kommunarbetare, politiker, övriga experter, andra och utvecklare. Genom denna indelning anser jag att jag har besvarat den andra forskningsfrågan. Genom dessa svar på forskningsfrågorna anser jag att uppsatsens syfte har uppfyllts.

Tidigare forskning antyder att mediedebatten ofta fokuserar mer på riskerna med AI än på en nyanserad diskussion om automatisering (Svensson, 2019). Jag har emellertid inte upplevt detta, vilket kan tolkas som att debatten har blivit mer informerad. Det framkommer dock otydligheter i en del uttalanden, framför allt finns bristen på tydlighet inom artiklar som skrivs av aktörgrupper som inte är direkt involverade i arbete eller forskning kring automatisering inom försörjningsstöd, som ledarskribenter och skribenter. Detta bekräftar i viss del tidigare forskning som påstår förekomsten av förvirring kring robotens natur och funktion (Denk et al, 2019).

Vidare vill jag reflektera över de aktörer som formar diskursen, men särskilt de som inte aktivt bidrar till att forma den. Eftersom chefer i socialtjänst och olika nämnder i stor utsträckning har det yttersta ansvaret för att implementera robotisering, är det kanske inte förvånande att de toppar listan. Samtidigt kan detta skapa en viss obalans i makt, då denna grupp i hög grad har mycket att vinna medialt genom att uttrycka sig positivt om automatiseringsprojekt som de driver i sina kommuner.

Eftersom handläggare är en grupp som kommer att påverkas i stor omfattning i sitt dagliga arbete, är det i min mening av hög relevans att denna grupp deltar i debatten och uttrycker sig om förändringens fördelar samt nackdelar. Man kan också tolka den etiska koden för socialarbetare som att handläggaren har ett visst ansvar att formulera och uttrycka en åsikt för att uppfylla kravet på att vara en medskapare i samtiden (Blennberger, 2020). I Scaramuzzinos rapport (2019) uttrycks att biståndshandläggare i kommuner som arbetar med automatisering kan uppleva frustration i processen.. Detta påstående kan till viss del bekräftas i empirin då en del av handläggarna uttrycker en generell oro över att inte vara delaktiga i beslutet att införa roboten. I Svensson (2017) kan man dock läsa att kommuner som har robotiserats har en generellt positivt inställd handläggargrupp, vilket kan ses som paradoxalt. Å andra sidan representerar uppsatsens resultat att det finns många olika åsikter inom handläggargruppen.

Att utvecklarna, de centrala aktörerna ansvariga för utvecklingen av dessa robotar nästan inte medverkar alls, finner jag av stor vikt. Personer kopplade till utvecklingsföretagen uttrycker sig endast två gånger i hela det empiriska materialet, varav endast ett uttalande går att knyta till en diskurs. Orsakerna till detta kan vara många; det kan vara en strikt policy från utvecklingsföretagen att inte diskutera kundprojekt eller deras algoritmer över huvud taget. Det är också möjligt att jag har använt fel sökord i min forskning, eller att denna diskussion främst förs på andra forum än i tidningsartiklar, som på internet.

Alternativt kan olika nyhetstidningar ha bedömt att intervjuer med utvecklare är för nischade och otillgängliga för en bred läsekrets.

Ett annat perspektiv som också är underrepresenterat är klientperspektivet. Tidigare forskning visar att klienter oftast inte har god kännedom om vad RPA innebär eller vilka konsekvenser robotiseringen kommer att ha för deras användning av välfärdstjänster (Denk et al, 2019). Detta är relevant för det sociala arbetet eftersom det är väsentligt att klienterna är väl informerade om processen.

7.2 Framtida forskning och innebörd för socialt arbete

Diskursanalys tjänar primärt som ett verktyg för att möjliggöra kritisk forskning och syftar huvudsakligen till att väcka relevanta frågor snarare än att erbjuda entydiga svar. Jag anser att det är av central betydelse att fortsatt forskning inom detta område utvecklas för att djupare kunna utforska och belysa faktorer som påverkar uppfattningen av automatisering inom försörjningsstöd samt hur olika diskurser kan medverka till att reproducera maktförhållanden i samhället.

Att närmare undersöka biståndshandläggarnas attityder kring automatisering inom försörjningsstöd, utgör en relevant pusselbit inom forskningsområdet. Utöver detta reflekterar jag över bristen på ett klientperspektiv inom detta fenomen, vilket även betonas av Svensson (2019). Även om viss forskning redan finns om medborgarnas åsikter och uppfattningar om automatisering generellt, skulle en närmare och mer fokuserad undersökning av dem som erhåller försörjningsstöd vara värdefull för att närma sig en mer heltäckande bild av de olika attityder som finns. Det vore även intressant att utforska utvecklarens kompetenser inom socialt arbete och få insikter om hur de, om överhuvudtaget, arbetar för att bättre förstå det sociala arbetet. Förutom detta delar jag uppfattningen med flera av aktörerna i artiklarna, att noggrann undersökning och granskning av hur algoritmerna fungerar, inklusive vilka parametrar som används för att kontrollera uppgifter och fatta beslut, är av avgörande betydelse. Jag anser att transparent kodutformning och syftet bakom algoritmerna utgör en grundläggande förutsättning för att automatiseringen ska accepteras som en samhällelig funktion.

Det är även relevant att utforska vilka nya kompetenser som socialarbetare behöver för att effektivt stödja människor i den digitala eran. Socialt arbete är dynamiskt och förändras i takt med samhället, men det är avgörande att ständigt reflektera över vilka perspektiv och mål som bör styra dessa förändringar. Vilket är syftet med automatisering? Vad strävar man efter att uppnå med socialt arbete? Dessa övergripande frågor behöver beaktas för att säkerställa att förändringarna sker i linje med relevanta och ansvarstagande perspektiv (Scaramuzzino, 2019). Diskussionerna kring ifall, och i sådant fall på vilket sätt, socialt arbete eventuellt minskas till följd av det ökande fokuset på arbetsmarknadsåtgärder, vilket Svensson (2017) även påpekar, vore intressant att utforska i en separat, mer omfattande studie.

8 Slutsatser

Under uppsatsprocessen blev jag förvirrad av de många intrycken. I och med robotisering finns det mer kontroll, men samtidigt mindre. Det är mer rättssäkert, men ändå inte. Målet är att spara pengar, men det blir kostsamt. Det ska vara lättare för klienten att söka, men det blir samtidigt mer komplicerat. Genom att belysa hur vissa grupper främst uttalar sig i media kan man i viss mening ifrågasätta samhällets syn på RPA. Eftersom det främst är chefer och ledare som uttalar sig kan man fundera över varför andra inte gör det. Denk et al (2019) visar att många inom socialt arbete inte känner till RPA eller dess innebörd, vilket kan vara en förklaring. Inom socialt arbete är troligen tekniska färdigheter eller en större förståelse av IT-system inte alltid av högsta prioritet. Jag kan tänka mig att en majoritet väljer att utbilda sig till socionomer baserat på intresse och kompetens inom mänskliga interaktioner, snarare än robotisering och digitalisering. Detta kan bidra till förståelsen av varför kunskapsnivån verkar vara relativt begränsad.

Slutligen, en reflektion om deltagande i samhällelig debatt som har framkommit under uppsatsskrivandet. Det är viktigt att många olika aktörer kommer till tals i mediala sammanhang av flera skäl. Genom att låta många röster höras kan medierna erbjuda en bredare och mer nyanserad bild av ett ämne eller en händelse. Att inkludera olika aktörer i medierna främjar demokratisk delaktighet. Det ger människor möjlighet att ta del av olika åsikter och information, vilket är grundläggande för ett fungerande demokratiskt samhälle. Om endast vissa aktörer får utrymme i medierna kan det leda till ensidig rapportering och snedvriden bild. Mångfalden av röster hjälper till att balansera och komplettera bilden av verkligheten som är tillgänglig. Olika perspektiv kan utmana varandra och leda till en fördjupad förståelse av ett ämne. Mångfalden av röster i samhälleliga debatter bidrar till ett mer dynamiskt, demokratiskt och informativt samhällsklimat. Det främjar öppenhet och möjliggör en mer välgrundad och multidimensionell diskussion i flera olika ämnen och fenomen, bland annat robotisering.

9 Referenslista

- Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. (2 uppl.). Liber.
- Angelöw, B., Jonsson, T. & Stier, J. (2015). *Introduktion till socialpsykologi*. (3 uppl.). Studentlitteratur.
- Burr, V. (2015). *Social constructionism*. (3 uppl.). Routledge.
- Blennberger, E. (2020). *Etik i socialt arbete: etisk kod för socialarbetare*. Akademikerförbundet SSR.
- Blomberg, H. (red.) (2004). *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. Studentlitteratur.
- Boréus, K & Kohl, S. (2018) Innehållsanalys. I Boréus, K. & Bergström, G. (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (4 uppl. s. 49-92). Studentlitteratur.
- Brunnberg, E. (2001). Media och socialt arbete: en explorativ studie av medierapporteringen som påverkansfaktor inom socialtjänsten i Sverige och Finland. *Nordicom Information*, 23(2), 31-43.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3 uppl.). Liber.
- Denk, T., Hedström, K., Karlsson, F. (2019) Medborgarna och automatiserat beslutsfattande I U. Andersson, B. Rönnerstrand, P. Öhberg och A. Bergström (red.), *Storm och Stiltje: SOM-institutets 74:e forskarantologi* (s. 183-196). SOMinstitutet.
- DS 2005:12. *Makten och mångfalden: Eliter och etnicitet i Sverige*.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2005/04/ds-200512/>
- Fairclough, N. (2010). *Critical discourse analysis: the critical study of language*. (2. uppl.). Longman.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Sage Publications.
- Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Studentlitteratur.
- Reid, W. J. & Misener, E. (2001). Social work in the press: a cross-national study. *International Journal*

of Social Welfare. Vol. 10, s. 194-201.

Scaramuzzino, G. (2019) Socialarbetare om automatisering i socialt arbete: En webbenkätundersökning. *Research Reports in Social Work*; 3, Socialhögskolan, Lunds universitet.

SFS 2017:900. *Förvaltningslag*. Justitiedepartementet.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forvaltningslag-2017900_sfs-2017-900/

SKR. (9 april 2019). *Så här automatiserade Nacka processen ekonomiskt bistånd*.

<https://skr.se/skr/tjanster/larandexempel/allalarandexempel/saharautomatiseradenackaprocessen/ekonomisktband.50611.html>

SKR. (11 mars 2021). *Utvecklingsprojekt 2019-2020 för automatisering inom ekonomiskt bistånd*.

<https://skr.se/skr/integrationsocialomsorg/ekonomisktbandforsorjning/automatiseringekonomisktband/utvecklingsprojektekonomisktband.27057.html>

Socialstyrelsen (2021). *Ekonomiskt bistånd: handbok för socialtjänsten*. Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2023). *E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2023*. Socialstyrelsen.

SOU 1990:44. *Maktutredningen, Demokrati och makt i Sverige*.

SOU 2006:21. *Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2006/02/sou-200621/>

Stainton Rogers, W. (2011). *Social psychology*. (2 uppl.). McGraw-Hill/Open University Press.

Strömbäck, J. (2014). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. (2. uppl.) Studentlitteratur.

Svensson, L. (2019). *"Tekniken är den enkla biten": Om att implementera digital automatisering i*

handläggningen av försörjningsstöd. Socialhögskolan, Lunds universitet.

Thurén, T. (2019). *Vetenskapsteori för nybörjare*. (3 uppl.). Stockholm: Liber.

Vetenskapsrådet (2017) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet.

Winther Jørgensen, Marianne och Philips, Louise (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. Studentlitteratur.

10.1 Bilaga 1 - Använda artiklar

Artikelnummer	Publicerat datum	Tidning	Artikels rubrik
1	2021-02-23	Sydsvenskan	Facken har JO-anmält att beslut tas av robotar
2	2021-01-19	Alingsås tidning	Roboten Ada ska avlasta - pang för pengarna
3	2021-01-05	Trelleborgs allehanda	Delade meningar när trelleborg tar över svedaläs hantering av försörjningsstöd
4	2020-10-14	Uppsala nya tidning	9000 uppsalabor kollades av kommunens robot
5	2020-09-29	Norrtälje tidning	Norrtäljes skattepengar får inte gå till kriminella
6	2020-08-29	Skånska dagbladet	Robot avgör om du får socialbidrag
7	2020-08-27	Dagens Etc	Arpi har rätt - det finns ingen objektiv algoritm
8	2020-06-10	Hallandsposten	Fiasko för robot hjälp: ytterligt bekymmersamt
9	2020-04-27	Skaraborgs Allehanda	Väntar fler ansökningar
10	2020-04-27	Nordvästra Skånes Tidningar	Bjuvs digitala handläggning kan vara olaglig
11	2020-04-02	Sydöstran	Digital robot sparar tid
12	2020-02-28	Katrineholmskuriren	Mindre kontroll när bistånd söks digitalt
13	2020-01-19	Svenska Dagbladet	Obehörig algoritm tar känsliga beslut i socialtjänsten
14	2020-01-19	Sydsvenskan	Trelleborgs beslut om robotar anmäls
15	2019-12-19	Norra skåne	Bistandsroboten jobbar nu för fullt
16	2019-12-12	Trelleborgs allehanda	JO-anmälan om utebliven handling ifrågasätts
17	2019-11-21	Trelleborgs allehanda	Trelleborgs "robot" på väg att spridas till fler kommuner
18	2019-10-31	Österlenmagasinet	Mjukvarurobot avlastar
19	2019-10-19	Spegeln	Robot kan bestämma vem som får bistånd
20	2019-06-08	Expressen	Låt Ystad bli en väckarklocka
21	2019-06-05	Sydsvenskan	Robot ska avgöra vem som ska få försörjningsstöd
22	2019-05-10	Bohusläningen	Jag går runt och känner mig arg hela tiden
23	2019-04-20	Lokaltidningen Laholm	Laholm slutar kontrollera den som söker försörjningsstöd när ansökningar digitaliseras
24	2019-04-17	Hallandsposten	Räknerobot ska kontrollera ansökningar om bistånd
25	2019-02-18	Dagens Nyheter	Är Sverige redo att låta maskiner fatta besluten?

26	2019-02-08	Nya Lindköpstillningen	Så mycket ska sparas på social och arbetsmarknad
27	2019-01-12	Vi i sollentuna	Robotar ska besluta om bidrag
28	2018-12-30	Expressen	Sverige har inte råd att missa AI-revolutionen
29	2018-12-15	Bohusläningen	16 Omplaceras när handläggning automatiseras
30	2018-12-13	Trelleborgs allehanda	Osäkert rättsläge - robot får jobba vidare ändå
31	2018-10-31	ETC Göteborg	Kan en robot ställas till svars?
32	2018-10-26	Skånska dagbladet	Robot fattar bidragsbeslut
33	2018-10-26	Norra skåne	Robot tar över beslut om socialbidrag
34	2018-10-20	Kungsbackaposten	Fler söker kyrkans hjälp
35	2018-10-18	Trelleborgs Allehanda	Forskare: Dubbla känslor för Trelleborgsmodellen
36	2018-10-18	Strömstads Tidning	Klarna till robotar
37	2018-09-22	Trelleborgs Allehanda	Hyllad robot ifrågasätts- kan vara olaglig
38	2018-03-28	Sydsvenskan	Digitaliserad socialsekreterare - en infekterad fråga
39	2018-03-28	Sydsvenskan	Typiskt att man inte hör med berörda
40	2018-03-12	Söderhamnskuriren	Delade åsikter om att kommuner vill införa robot för socialbidrag
41	2018-03-06	Nerikes Allehanda	Tveksamhet kring robotar vid stödbeslut
42	2018-03-02	Filipstads tidning	Robot kan få utreda försörjningsstöd
43	2018-02-08	Dagens ETC	De mänskliga mötena uteblir
44	2018-02-08	Dagens ETC	Bra resultat efter försök i Trelleborg
45	2018-02-06	Mitt I sollentuna	Majoritet vill testa robot i socialtjänsten
46	2018-02-02	Norrtejlje tidning	Robot ska ge minskat administrativt arbete
47	2018-01-30	Göteborgsposten	Digitalisera inte bort det rättssäkra sociala arbetet
48	2018-01-29	Hallands nyheter	Kritiserad robot på väg till Halland
49	2018-01-24	Länstillningen södertälje	Så kan bidragstagare och flyktingar få jobb
50	2018-01-24	Norrtejlje tidning	Rätt att låta datorerna ta över rutinuppgifter
51	2018-01-23	Mitt I sollentuna	SP-förslaget: robotar ska sköta bidragen
52	2018-01-21	Dagens nyheter	Socialsekreterare slutar när robotar tar över arbetet
53	2018-01-16	Expressen	Byt ut seg byråkrat mot snabb robot
54	2018-01-13	Trelleborgs allehanda	Fler gick från bidrag till jobb under 2017
55	2018-01-10	Skånska dagbladet	AI och robotar kan ge intressantare jobb

56	2017-12-01	Norrtälje Tidning	Försörjningsstöd med robotteknik provas i norrtälje
57	2017-10-13	Norra Halland	Varnar för stora konsekvenser
58	2017-10-13	Norra Halland	Förvaltningschefen vill inte kommentera
59	2017-06-22	Dagens ETC	Här beslutar en robot om socialbidraget
60	2017-04-08	Trelleborgs allehanda	Robot fattar beslut om stöd

10.2 Bilaga 2 - Matris på uttalanden, diskurser och aktörer

	Effektivisering	Laglighet	Profession	Bemötande	Kontroll	Utan diskurs	Totalt, uttalanden	Uttalanden knutna till diskurs
Chefer i socialtjänst	22	4	4	3	1	3	37	34
Nämndordförande	11	4	2		3		20	20
Akademiker	7	2	3	4			16	16
SSR	2	8	3	3			16	16
Kommunal ledning	3		2	1	1	1	8	7
Kommunarbetare	7						7	7
Handläggare	1	1	4	1			7	7
Skribenter	4	1		1	1		7	7
Ledarskribenter	4		1		2		7	7
Politiker	3	1		1	1	3	9	6
Övriga experter	2	2		2			6	6
Andra	1	1					2	2
Utvecklare			1			1	2	1
TOTALT	67	24	20	16	9	8	144	136